

VAASAN AMMATTIKORKEAKOULU
VASA YRKESHÖGSKOLA
UNIVERSITY OF APPLIED SCIENCES

Anu Salmela

LAATU JA KASVATUSKUMPPANUUS VAASA ENGLISH PLAYSCHOOLISSA

Henkilökunnan näkemyksiä

Sosiaaliala 2011

TIIVISTELMÄ

Tekijä	Anu Salmela
Opinnäytetyön nimi	Laatu ja kasvatuskumppanuus Vaasa English Playschoolissa – Henkilökunnan näkemyksiä
Vuosi	2011
Kieli	suomi
Sivumäärä	59 + 4 liitettä
Ohjaaja	Ahti Nyman

Opinnäytetyönä tehdyn tutkimuksen tavoitteena oli selvittää Vaasa English Playschoolin henkilökunnan näkemyksiä päivähoiton laatuun sekä kasvatuskumppanuuteen liittyen.

Tutkimusaineisto kerättiin huhtikuun 2011 aikana kyselylomakkeen ja haastattelun kautta tehtyjen avointen kysymysten avulla. Kyselylomake analysoitiin kvantitatiivisella menetelmällä ja avoimet kysymykset kvalitatiivista eläytymismenetelmää käyttäen sisällön analyysillä.

Tutkimustuloksista selvisi, että Vaasa English Playschoolin henkilökunta oli varsin tyytyväinen päivähoiton laatuun sekä näkivät kasvatuskumppanuuden olevan melko avointa ja toimivaa.

Tutkimustuloksia ei voida yleistää muihin päivähoitopaikkoihin, mutta niitä voidaan käyttää Vaasa English Playschoolin laatuksiteereitä tehtäessä. Myös henkilökunta itse voi käyttää tutkimustuloksia osana omaa työtään sekä reflektoida toimintatapojaan.

VAASAN AMMATTIKORKEAKOULU
UNIVERSITY OF APPLIED SCIENCES
Sosiaalialan koulutusohjelma

ABSTRACT

Author	Anu Salmela
Title	Quality and Educational Partnership in Vaasa English-Playschool – The Staff's Views
Year	2011
Language	Finnish
Pages	59 + 4 Appendices
Name of Supervisor	Ahti Nyman

The purpose of this bachelor's thesis was to find out what kind of views the staff of the Vaasa English Playschool has on the quality of daycare and educational partnership.

The material was collected with a questionnaire and an interview with open ended questions during April 2011. The questionnaire was analyzed with a quantitative method and the open ended questions with content analysis.

The research results show that the staff of Vaasa English Playschool was pleased with the quality of daycare and thought that the educational partnership works well in their playschool.

The results can't be generalized to other daycare centers but they can be used when creating the quality criteria for the playschool. The results can be also used by the staff when reflecting over their own ways of working.

Keywords Daycare, quality, educational partnership

SISÄLLYS

TIIVISTELMÄ

ABSTRACT

1	JOHDANTO.....	7
2	PÄIVÄHOITO	9
	2.1 Lapsilähtöinen päivähoito	10
	2.2 Perhetyö osana päivähoitoa.....	10
3	KASVATUSKUMPPANUUS	12
	3.1 Kasvatuskumppanuus Vaasa English Playschoolissa	12
	3.2 Kumppanuus henkilökunnan kannalta	13
	3.3 Vuorovaikutus osana kasvatuskumppanuutta	14
	3.4 Mahdollisuuksia kasvatuskumppanuuteen.....	15
4	LAATU PÄIVÄHOIDOSSA	17
	4.1 Laadun merkitys päivähoidossa	17
	4.2 Turvallisuus päivähoidossa	18
	4.3 Kestävä kehitys osana päiväkodin arkea.....	19
	4.4 Päivähoidon laatutekijät.....	20
	4.4.1 Puitetekijät	20
	4.4.2 Välilliset tekijät	20
	4.4.3 Prosessitekijät.....	21
	4.4.4 Vaikutukselliset tekijät.....	21
5	TUTKIMUKSEN TOTEUTUS.....	23
	5.1 Tutkimuksen tausta ja tutkimusongelmat	23
	5.2 Tutkimusmenetelmät.....	23
	5.3 Tutkimuksen tarpeellisuus	24
	5.4 Tutkimuksen luotettavuus	25
	5.5 Kyselylomake	26
6	AINEISTON ANALYYSI	28
	6.1 Prosessitekijät	28
	6.2 Välilliset tekijät.....	31
	6.3 Vaikutukselliset tekijät.....	34
	6.4 Puitetekijät	36

6.5	Kasvatuskumppanuuden arviointi.....	38
6.6	Avoimet kysymykset	39
6.7	Kasvatuskumppanuuden ja laadun parantuminen.....	40
6.7.1	Ulkoiset tekijät	40
6.7.2	Henkilökunta	41
6.7.3	Vanhemmat	42
6.7.4	Sisäiset tekijät	43
6.8	Kasvatuskumppanuuden ja laadun huonontuminen.....	43
6.8.1	Henkilökunta	44
6.8.2	Vanhemmat	45
6.8.3	Ulkoiset tekijät	46
6.8.4	Sisäiset tekijät	47
6.9	Tutkimustulosten yhteenveto	47
7	JOHTOPÄÄTÖKSET	49
7.1	Tutkimusongelmiin vastaaminen	50
7.2	Tutkimuksen eettisyys ja luotettavuus	51
8	POHDINTA.....	53
8.1	Jatkotutkimusehdotukset.....	54
	LÄHTEET.....	55
	LIITTEET	

1 JOHDANTO

Vaasan kaupungin varhaiskasvatuspalveluihin kuuluu myös ostopalvelupäiväkodit. Yksi tällainen on Vaasa English Playschool (leikkikoulu). Playschoolin vanhemmille tehtiin kysely osana opinnäytetyötä keväällä 2010. Opinnäytetyössä tutkittiin vanhempien näkemystä päivähoidon laatuun. (Fodor 2010.) Tämän johdosta koin mielenkiintoiseksi teettää henkilökunnalla laatuun ja kasvatuskumppanuuteen liittyvän kyselyn. Samalla halusin tutkia kasvatuskumppanuuden käsitettä ja sen merkitystä osana Playschoolin arkea.

Anne Liimola (2010) kirjoittaa Lastentarha-lehden pääkirjoituksessaan laadun merkityksestä osana varhaiskasvatusta ja lasten kasvua ja oppimista. Hän kirjoittaa siitä, kuinka vireillä olevan lakiuudistuksen myötä varhaiskasvatuksen laadun taso saataisiin nostettua parhaalle mahdolliselle tasolle. Pienemmät ryhmäkoot, tarvittava määrä lastentarhanopettajia ryhmäkokoon nähden sekä subjektiivisen päivähoidon merkitykset tulee ottaa huomioon kokonaisvaltaista, laadukasta päivähoitoa toteutettaessa. Yksi merkittävä osa on myös kasvatuskumppanuudella, vanhempien ja henkilökunnan avoimella ja saumattomalla yhteistyöllä lapsen parhaan eteen. Tämä artikkelin pohjalta aloin kiinnostua siitä, miten Playschoolin henkilökunta kokee nämä asiat osana laadukasta päivähoitoa.

Opinnäytetyöni teoriaosuudessa kirjoitan päivähoidosta, kasvatuskumppanuudesta ja laadusta. Pyrin avaamaan käsitteitä niin, että ne on helppo ymmärtää ja tätä hyväksikäyttäen antaa tutkimukseen osallistuvalla henkilökunnalle mahdollisuuden reflektoida omaa toimintaansa ja sitä kautta parantamaan niin laatua kuin kasvatuskumppanuuttakin.

Tutkimukseen vastasi viisi (5) (83 %) henkilökunnan jäsentä yhden (1) työntekijän palauttamatta kyselylomaketta ja täten myös osallistumatta haastatteluun. Tuloksina havaitsin henkilökunnan pitävän päivähoidon laatua korkeatasoisena ja työtä mielekkäänä. Kasvatuskumppanuudelta toivottiin aktiivisempaa otetta niin henkilökunnalta itseltään kuin vanhemmilta. Toisaalta kasvatuskumppanuus vaatii osansa myös vanhempien mielenkiinnosta lapsensa päivähoitoa kohtaan, mutta pääpaino on kuitenkin motivoituneessa henkilökunnassa. Motivoituneena työntee-

kijä jaksaa innostaa niin itseään, toisia työkavereita ja lapsia kuin myös vanhempia. Kasvatuskumppanuudessa on kyse laadusta, vuorovaikutuksesta ja avoimesta ilmapiiristä. Luottamus henkilökuntaan tulee olla vankka, ilman sitä vanhempien on vaikeaa pystyä puhumaan vaikeista asioista tai lähestyä henkilökuntaa muutenkaan.

Työssä jaksaminen on yksi tämän ajan haasteista myös päivähoiton työkentällä. Valmistuessani itse päivähoiton ammattilaiseksi olen usein miettinyt tätä uravalintoja pohtiessani. Olen kuitenkin tullut siihen johtopäätökseen, etenkin eri päiväkodeissa jo työskennelleenä, että kaikki se työn mukana tuoma stressi ja uupumus ovat loppujen lopuksi täysin sen arvoista. Lasten parissa työskenteleminen on tärkeintä työssä, lapsilähtöisyys nimenomaan. Henkilökunnan ilmapiiri, vuorovaikutus sekä arkisista tilanteista nauttiminen helpottavat työtä sekä antavat sille sen ansaitsemat hienot hetkensä.

2 PÄIVÄHOITO

”Päivähoidon tavoitteena on tukea päivähoidossa olevien lasten koteja näiden kasvatustehtävässä ja yhdessä kotien kanssa edistää lapsen persoonallisuuden tasapainoista kehitystä. Päivähoidon tulee omalta osaltaan tarjota lapselle jatkuvat, turvalliset ja lämpimät ihmissuhteet, lapsen kehitystä monipuolisesti tukevaa toimintaa sekä lapsen lähtökohdat huomioon ottaen suotuista kasvuympäristö. Lapsen iän ja yksilöllisten tarpeiden mukaisesti päivähoidon tulee yleinen kulttuuriperinne huomioon ottaen edistää lapsen fyysistä, sosiaalista ja tunne-elämän kehitystä sekä tukea lapsen esteettistä, älyllistä, eettistä ja uskonnollista kasvatusta.” (Laki lasten päivähoidosta 1973/36.)

Päivähoitopalvelut ovat nykyisin tärkeä osa lapsiperheiden elämää, sillä valtaosa lapsista käy jossain vaiheessa päivähoidossa. Suomessa ei ole pitkää perinnettä siitä, miten kasvatustavoitteet jaetaan vanhempien ja päivähoidon henkilökunnan kesken. Päivähoitolain uudistuksen myötä vuonna 1973 yhteiskunta otti osavastuun siitä kasvatustavoitteesta, joka oli perinteisesti kuulunut perheelle. Subjekttiivisen päivähoito-oikeuden tultua voimaan 1990-luvulla päivähoito sai aiempaa korostuneemman merkityksen sen kasvatukselliseen ja opetukselliseen rooliin. Vanhemmat ajattelevat lapsen sosiaalisuuden kehittämistä, arjen sääntöjen opettelemista sekä lapsen yksilöllisyyden totuttamista silloin, kun he suunnittelevat lapsen päivähoitoon laittamista. Kuitenkin kokemusta laajan julkisen päivähoidon merkityksestä perheen arkielämään on vasta yhdellä vanhempien sukupolvella. (Alasuutari 2003: 69–82.)

Varhaiskasvatuksen valtakunnallisten linjausten tavoitteena on edistää lapsen tervettä kasvua, kehitystä ja oppimista. Kaikilla vanhemmilla, joilla on alle kouluikäisiä lapsia, on mahdollisuus laittaa lapsensa päivähoitoon. Suomalainen päivähoito on maailman huippuluokkaa. Päivähoidon vahvuutena on sen kasvatuksellisen tehtävän ja sosiaalipalvelullisen tehtävän yhteenliittyminen. Merkityksellistä on, mitä lapselle puhutaan ja miten lapselle puhutaan. (Tiensuu 2007: 19–22; Kaskela & Kekkonen 2006: 17.)

2.1 Lapsilähtöinen päivähoito

Konstruktivistisessa pedagogiikassa keskeisin käytännön toimintaa ohjaava muoto on lapsilähtöisyys. Siinä korostetaan lapsen aktiivista roolia oppijana, eikä kasvat-tajaa pidetä oppimisen säätelijänä vaan lasta itse. Aikuisen rooliksi jää ainoastaan tarjota lapselle tilaa oppimisprosessin luomiseksi. Lapsilähtöisyyden perusajatuk-sena on pyrkiä rakentamaan kasvatuskäytännöt siten, että ne vastaisivat jokaisen lapsen yksilöllisiä tarpeita. Lapsen yksilöllisten ominaisuuksia ymmärtäminen on-kin mahdollista ainoastaan yhteistyössä lapsen vanhempien kanssa. (Hujala, Niva-la, Parrila & Puroila 2007: 55–56.)

Suomessa on jo runsaasti päiväkoteja, jotka painottavat lapsilähtöisen toiminnan toteuttamista päiväkotiarjessaan. Kaiken kaikkiaan päivähoidossa ollaan siirty-mässä koko ajan enemmän lapsilähtöiseen ajattelutapaan kasvattajalähtöisen si-jaan. Yhteistyö vanhempien kanssa rakennetaan lapsen kasvatuksen kannalta yleensä kasvun kansioita ja kasvatussuunnitelmia tehdessä. Kasvatussuunnitel-miin vanhempien mukaan ottaminen voi toki olla hankalaa, etenkin, jos yhteistä aikaa vanhempien ja henkilökunnan välillä ei löydy. Vuorovaikutuksella on kui-tenkin tässäkin oma tehtävänsä, sillä oikeanlaisella lähestymistavalla ja henkilö-kunnan motivoituneella työotteella myös vanhemmat voidaan saada kiinnostu-maan päivähoidon suunnitteluun. Vuorovaikutuksellista kumppanuutta korostava lähestymistapa painottaa vastuun jakamista. Lähtökohtana on tällöin vanhempien ja henkilökunnan tasa-arvo. (Hujala ym. 2007: 116.)

2.2 Perhetyö osana päivähoitoa

Päivähoidon perhetyötä kehitetään tällä hetkellä aktiivisesti, ja useita kokeiluja on meneillään. Perhetyöhankkeissa perhetyö on jaoteltu kolmeen ryhmään: avohuol-lon, välimaaston ja laitoshuollon perhetyöhön. Näistä kolmesta päiväkodin perhe-työ kuuluu avohuollon piiriin. Yksi perhetyön tehtävä on auttaa vanhempia kasva-tustehtävässään ja tämän kautta ehkäistä syrjäytymistä. Perhetyöntekijä toimii niin henkilöstön kuin vanhempienkin kanssa, joiden lisäksi hän toimii yhteistyössä muiden auttamistahojen kanssa. (Keskinen & Virjonen 2004: 84, 86.)

Perhetyön välineitä ovat keskusteleminen perheen kanssa, asioiden selvittely sekä ohjaaminen. Tärkeää on, että perhetyöntekijä kulkee perheen rinnalla arjen asioissa. Päiväkodissa perhetyö nähdään ensisijaisesti vanhempien ja kodin välisenä tiiviinä yhteistyönä. Se nähdään palveluna, joka on lähellä ja kaikkien saatavilla huomioiden koko perheen. Perhetyö päiväkodissa on matalan kynnyksen tukimuoto, sillä siellä on helppo puhua asioista. (Keskinen ym. 2004: 88–90.)

3 KASVATUSKUMPPANUUS

Kasvatuskumppanuus varhaiskasvatuksessa tarkoittaa vanhempien ja henkilöstön tietoista sitoutumista toimia yhdessä lasten kasvun, kehityksen ja oppimisen tukemiseksi. Vanhempien ja kasvattajien keskinäinen luottamus, tasavertaisuus ja kunnioitus luovat edellytykset lapsen hyvinvoinnin turvaamiselle. Henkilöstön vastuulla on luoda edellytykset tasavertaiselle yhteistyölle. Kasvatuskumppanuus rakentuu kuulemisen, kunnioituksen, luottamuksen ja dialogisuuden periaatteille. Näin ollen lapselle läheiset aikuiset kehittävät kykyään kuulla lasta. (THL 2011.)

Vanhempien ja henkilökunnan välille tulee muodostua luottamuksellinen suhde. Vanhemmalle on tärkeää tuntea olonsa tervetulleeksi lapsen hoitopaikkaan yhtä kuin olla tietoinen hoitopaikassa tapahtuvista ongelmatilanteista. Vanhemman tulee pystyä puhumaan omista ajatuksistaan päivähoidon suhteen henkilökunnan kanssa sekä tuntea lapsensa olevan tärkeä myös henkilökunnalle. (Boschee & Jacobs 2002.)

3.1 Kasvatuskumppanuus Vaasa English Playschoolissa

Vaasa English Playschool (leikkikoulu) toimii yhtenä Vaasan kaupungin seitsemästä (7) ostopalvelupäiväkodista. Päivähoitopaikan hakeminen sekä hoidon maksut määräytyvät kuten kunnallisessa päivähoitossa. Leikkikoulu on perustettu vuonna 1968, ja lapsipaikkoja on kahdessa eri ryhmässä (juniors ja seniors) yhteensä 32. Henkilökuntaan kuuluu tällä hetkellä kaksi (2) natiivia työntekijää, jotka puhuvat äidinkielenään englantia. Kaiken kaikkiaan leikkikoululla on kuusi (6) henkilökunnan jäsentä. Playschoolin hallitus koostuu vanhemmista, joiden lapset ovat päivähoitossa joko juniors- tai seniors-ryhmässä. (Vaasa English Playschool 2008; Vaasan kaupunki 2011.)

Vaasa English Playschoolissa kasvatuskumppanuuden merkitys lisääntyy siinä, missä lapsi puhuu itselleen vierasta kieltä. On vain muutamia lapsia, joilla myös kotona puhutaan päivähoidon kanssa samaa kieltä, joten lapsen haaste selviytyä päivästä vieraan kielen ympäröivänä voi olla erityisen haastavaa. Näissä tilanteissa henkilökunnalla tulee olla luottamus omiin taitoihinsa selvittää vaikeista ja on-

gelmallisista tilanteista siinä, missä vanhempien tulee luottaa lapsen kykyyn mu-
kautua ympäröivään tilanteeseen, sekä henkilökunnan ammattitaitoon paneutua
tilanteisiin lapsen yksilöllisten voimavarojen kautta. Ongelmallisia tilanteita syn-
tyy usein silloin, kun lapsi joutuu tekemään jotain hänelle vastahakoista tai epä-
mieluisaa tehtävää, tai kun lapsi on loukannut itsensä. Tällöin lapsi sulkee herkästi
korvansa vieraalta kieleltä, eivätkä henkilökunnan sanat tule ymmärretyksi. Lap-
sen maailmassa turvallisuus on osittain myös sitä, että ymmärtää aikuista ja aiku-
sen puhetta. On siis huomioitava lapsen tarve sekä tulla ymmärretyksi itse että
ymmärtää aikuista.

Vaasa English Playschoolissa tulee ottaa huomioon myös se seikka, että vanhem-
mat ovat isossa roolissa myös käytännön tasolla. Vanhempien muodostaessa leik-
kikoulun hallituksen, ovat he itse osittain päätösvaltaisia sen suhteen, minkälaista
toimintaa päivähoitossa toteutetaan. Heillä on suora yhteys henkilökuntaan sekä
mahdollisuus päästä vaikuttamaan esimerkiksi tapahtumiin ja teemoihin, yhtä
kuin palkattavaan henkilökuntaankin. Tämä saattaa luoda ongelmia, kun pyritään
pitämään erillään työ- ja kotiasiat. Näin ollen ammattikasvattajan rooli suhteessa
vanhemman rooliin saattaa hämärtyä. Kasvatuskumppanuudesta puhuttaessa nämä
roolit ovat olennaisessa asemassa luottamuksellisen ilmapiirin saavuttamiseksi.

3.2 Kumppanuus henkilökunnan kannalta

Alasuutari (2010: 40–47) tutki kirjassaan Suunniteltu lapsuus työntekijöiden suh-
tautumista kasvatuskumppanuuden syntyyn ja sen toteutumiseen käytännön tasol-
la. Hän tavoitteli selkeyttä siihen, minkälaisena kasvatuskumppanuus käsitetään
sekä millaiset roolit lapsen kanssa toimiville aikuisille lankeaa. Työntekijän ase-
maan liitetään lapsen kehityksen asiantuntemus. Vanhemmilla ei oleteta olevan
samanlaista tietoa lapsesta, joten tutkimuksen mukaan vanhemman näkemykset
ymmärretään päivähoitolle esitetyiksi toiveiksi kasvatustoiminnan tärkeyden ja
käytännön sijaan. Työntekijät kuitenkin tulkitsevat vanhemman lapsensa ensisijai-
seksi asiantuntijaksi. Vanhemman näkemys on erilainen, muttei vähäisempi tai
niukempi kuin työntekijän. Kasvatuskumppanuudessa tavoitteena on jo päivähoi-

tosuhteen alussa luoda riittävä luottamus myös hankalien asioiden puheeksi ottamiseksi (Kaskela & Kekkonen 2006: 21).

Päivähoidon pariin kasvatuskumppanuus tuotiin terminä Stakesin valtakunnallisessa ohjeistuksessa vuonna 2003. Tämän seurauksena ammattilaisten parissa pelättiin, että vanhempien osallistaminen päivähoidon suunnitteluun vähentäisi ammattilaisen merkitystä. Valtakunnallinen ohjeistus olettaa, päivähoidon että suunnittelun lähtökohdaksi otetaan lasten yksilölliset kasvatussuunnitelman, kun aiemmin näin tehtiin vain erityistä kasvatusta ja hoitoa tarvitsevien lasten tukemiseen. (Alasuutari 2010: 39–40.)

3.3 Vuorovaikutus osana kasvatuskumppanuutta

Vuorovaikutus aikuisen ja lapsen välillä on tärkeää. Aikuisten ja lasten vuorovaikutus sävyttää päiväkodin kaikkea toimintaa (Kalliala 2008: 11). Aikuisen käsitykset lapsuudesta ja lapsesta ovat yhteydessä siihen, millaiseen vuorovaikutukseen aikuiset lasten kanssa toimiessaan pyrkivät. Nämä näkemykset ovat Kallialan (2008: 12) mukaan kuitenkin aika- ja kulttuurisidonnaisia. Lasten kanssa neuvotellaan ja heidän mielipiteitään kuunnellaan nykyisen lapsikäsitelmän mukaisesti. Samanaikaisesti heiltä myös vaaditaan enemmän. Tärkeä kysymys päivähoidossa onkin, asetammeko lapsille odotuksia ja kykyjä, joiden kuuluisi olla aikuisuuteen kuuluvia? Mitä eri-ikäisiltä lapsilta voidaan odottaa, ja millaista vastuunottoa vanhemmilta voidaan vaatia? (Kalliala 2008: 15–16.) Haaste onkin löytää kultainen keskitie niin vanhempien kanssa asioitaessa kuin lasten päivähoitoa suunniteltaessa.

Henkilökunnan yksi päätavoitteista on saada lapsi tuntemaan olonsa turvalliseksi ja tasa-arvoiseksi osaksi päivähoidon toimintaa. Lapselle on kokemukseni mukaan tärkeää saada olla mukana arjen pyörimisessä, niin ruokailussa apulaisena kuin muissakin tehtävissä. Lapsen kannalta kasvatuskumppanuudessa on kyse siitä, että henkilökunta ottaa lapsen osaksi ryhmää, aivan kuten kotonakin. Tässä mielessä on tärkeää, että aikuiset keskustelevat avoimesti lapsen parhaasta, niin kotona saadun tietopohjan perusteella kuin päivähoidossa nähtävien tapausten kautta. Etenkin erityisen tuen tarpeessa olevien lasten kohdalla on ensisijaisen tärkeää,

että vanhemmat ja henkilökunta ovat avoimia ja esittävät huolenaiheensa jo ennen kuin tilanne vaatii radikaaleja muutoksia tai erityistä tukea alan ammattilaiselta. On tärkeää luoda luottamuksellinen keskustelu lapsen parhaasta niissä tilanteissa, joissa huolenaihe on herännyt joko kotona tai hoitopaikalla. Avoimella keskustelulla voidaan päästä lapsen kannalta parhaimpiin tavoitteisiin nopeammin ja laadukkaammin välinein. Niin henkilökunnan kuin vanhempienkin tulisi osata ilmaista huolensa ilman syyllisyyden tai häpeän leimaa. Jos keskustelua ei voida käydä turvallisessa ilmapiirissä, ollaan tilanteessa, jossa virheitä ja epäonnistumisia peitellään, kielletään tai niistä syytellään muita. Vuorovaikutus on väline tavoitteiden saavuttamiseksi, ja siksi se on yritettävä pitää niin rakentava kuin mahdollista. (Helenius, Karila, Munter, Mäntynen & Siren-Tiusanen 2001: 259–260.)

Aikuisen ja lapsen välisessä vuorovaikutuksessa tunteiden osoittaminen, kommunikaatio ja herkkyys reagoida lasten tarpeille ovat tekijöitä, jotka antavat pohjan myönteiselle kehitykselle erityisesti älyllisessä ja kielen kehityksessä. Vuorovaikutuksen tulisi sisältää sekä tunneperäisiä että älyllisiä elementtejä, jotka samanaikaisesti tapahtuessaan vaikuttavat keskeisesti lapsen sosiaaliseen kehitykseen. (Tiensuu 2007: 22, 25.)

3.4 Mahdollisuuksia kasvatuskumppanuuteen

Varhaiskasvatussuunnitelma tehdään lain mukaan jokaiselle päivähoidon tulevalle lapselle. Sen tarkoitus on olla pohjana päiväkotikasvatukselle, jonka avulla vanhempien ja henkilökunnan väliset tavoitteet saadaan yhtenäisiksi. Varhaiskasvatussuunnitelman eli vasun kirjoittaminen tulisikin olla yksi väylä avoimeen ja toimivaan kumppanuuteen, jonka kirjoittaminen pitäisi olla muutakin kuin pakollista lain sanelemaa materiaalia. Tuija Siljamäki (2011) kirjoittaa artikkelissaan Maarit Alasuutarin Suunniteltu lapsuus -kirjasta. Siljamäki paneutuu juurikin vasu-keskustelujen merkitykseen sekä siihen, kuinka keskustelujen jälkeinen työskentely lapsen eduksi tulisi todellisuudessa tapahtua. Hän kirjoittaa päiväkotitoiminnan läpinäkyvyydestä ja siitä, kuinka kasvatuskumppanuuden luominen edellyttää molemminpuolista avoimuutta. Vasu-keskusteluiden pohjana käytetyissä lomakkeissa ei yleensä ole juurikaan tilaa päivähoidon havainnoille, jolloin kes-

kustelu kääntyy vanhemman haastatteluun siitä, mitä vanhempi ja lapsi tekevät kotona (Siljamäki 2011.) Tällaisissa tapauksissa päiväkodin henkilökunta jää herkästi jakamaan ohjeita kotiin päiväkotikasvatuksen sijaan. (Siljamäki 2011.)

Siilinjärven kaupunki on ottanut käyttöönsä sähköisen vaikutuskanavan kasvatuskumppanuuden vahvistamiseksi. Kaupunkiin haluttiin luoda uusi, tietoturvallinen ratkaisu päiväkodin ja kodin väliseen yhteistyöhön, jonka seurauksena Muksunetti toteutettiin. Muksunetin kautta tuotetaan dokumentteja ja varmistetaan oikea-aikainen ja turvallinen tiedonkulku, johon vain asianomaiset pääsevät käsiksi. Näin myös säästetään sekä henkilökunnan että vanhempien aikaa. Palvelun avulla huoltajat saavat lasta koskevan tiedon reaaliajassa ja pääsevät aktiivisesti seuraamaan lapsen arjen sujumista. (Santalo 2010.)

Muksunetin tapaiset vaikutuskanavat voisivat olla yksi keino lisätä vanhempien ja päivähoiton henkilökunnan välistä yhteydenpitoa. Kasvatuskumppanuutta rakennettaessa on pidettävä huoli siitä, että vanhemmat voivat luottaa tietoturvaan lapsensa asioiden hoidossa. Kun vaikuttamismahdollisuus on yksinkertainen ja nopea, on myös suurempi todennäköisyys sille, että vanhemmat kiinnostuvat enemmän päiväkodissa tapahtuvista asioista. Nykyaikaiset verkostot eri palveluntuottajien välillä ovat tuoneet tarjolle mahdollisuuksia vaikuttaa. Näitä mahdollisuuksia hyväksikäyttäen myös vanhemmille annetaan tilaisuus kysyä ja ottaa selvää entistä paremmin. Usein kysymättömyys on seurausta kiireisestä päivärytmistä tai epävarmuudesta kasvatusalan ammattilaisen edessä. Etenkin erityistä huolenpitoa tarvitseville lapsille on tärkeää, että tiedonkulku seuraisi lasta mahdollisimman pitkään. Ennaltaehkäisevällä työllä päivähoiton ja koulun välillä voidaan täten ehkäistä mm. syrjäytymistä, sekä antaa lapselle oikeanlainen tuki.

4 LAATU PÄIVÄHOIDOSSA

Sanna Parrila (2002) kirjoittaa väitöskirjatutkimuksessaan lasten päivähoidon laadusta. Hänen mukaansa laatu on dynaaminen käsite, joka saa erilaisia merkityksiä ja sisältöjä eri aikoina. Laadusta puhuttaessa on siis otettava huomioon niin tarkoituksenmukainen toiminta kuin saavutettavissa oleva tulos. Laatua ohjaavat aina vaatimukset ja ohjeistukset, joita päivähoidon henkilöstö yrittää parhaansa mukaan noudattaa. Eri vuosikymmenten edetessä muutokset ovat välttämättömiä, joten laadusta puhuttaessa tulee ottaa huomioon myös ajan tuomat haasteet. Laatu on siis aina paikkaan ja aikaan sidottua. Laadun käsitteen kuvaaminen on aina suhteellista riippuen määrittäjän omista intresseistä, arvoista, uskomuksista, tarpeista ja pyrkimyksistä (Hujala ym. 2007: 157).

4.1 Laadun merkitys päivähoitossa

Huolimatta siitä, ovatko vanhemmat aktiivisessa osassa leikkikoulun toiminnan kehittämisessä vai eivät, ovat he ensisijaisesti päivähoitossa olevien lasten äitejä ja isiä. Tässä roolissa heillä on ensisijainen kasvatusvastuu, joten heillä on oikeus vaatia lapselleen laadukkainta mahdollista huolenpitoa. Vanhempien on vaadittava päiväkotien aikuisilta sitoutumista ja sensitiivisyyttä, monipuolisia mahdollisuuksia leikkiin ja muuhun toimintaan sekä oikeinmitoitettua vapautta. Laatuun liittyy erityisesti myös se seikka, että vanhemmat nähdään todellisina kumppaneina henkilökunnan rinnalla. Vanhempien mukaan ottaminen vaatii uusien käytäntöjen luomista, kasvatuskumppanuuden syventämistä sekä asenteiden kehittymistä. (Kalliala 2008: 275; Tiensuu, 2007: 62.)

Varhaiskasvatuksen laadun vahvuuksia on käsitelty myös Lastentarha-lehdessä. Hujala ja Fonsén (2010) analysoivat artikkelissaan vanhempien ja henkilöstön antamien arviointien eroja ja niihin yhteydessä olevia tekijöitä. Heidän mukaansa varhaiskasvatuksen perusta on puitetekijöissä, joiden varaan varhaiskasvatuksen pedagoginen laatu rakentuu. Näitä ovat muun muassa fyysiset ja psyykkiset edellytykset, joiden ansiosta varhaiskasvatuksesta voidaan saada laadukasta ja lapsen parhaan edun mukaista pitämällä tilat turvallisina ja henkilöstö riittävänä ja tuttu-

na. Kasvatuskumppanuudesta puhutaan artikkelissa vähän, joskin sitä pidetään olennaisena osana laadukasta päivähoitoa. Varhaiskasvatussuunnitelmien tekeminen yhdessä vanhempien kanssa on henkilöstölle nykyään jo usein tutumpaa kuin vanhemmille. Tämän vuoksi Hujala ja Fonsén pitivät tärkeänä vanhempien merkityksen painottamista varhaispedagogiikan toteutuksessa. Kasvatuksen lapsikohtaisen yhteissuunnittelun tarkoituksena on saada aikaan hyvin toimiva, laadukas päivähoito (Hujala ym. 2007: 72). Varhaiskasvatustalujen yhteiskunnallinen tehtävä on jo muuttunut. Päiväkoti ei enää ole paikka, joka huolehtii lapsista vanhempien ollessa töissä. Se on palvelua, jolla on tärkeä pedagogis-kasvatuksellinen rooli lasten elämässä. (Anttonen, Alasuutari & Nummenmaa 2007.)

Tutkimuksissa on todettu, että laadukkaalla päivähoidolla on pitkäaikaisia ja merkittäviä vaikutuksia lapsen oppimistulosten ja sosiaalisten taitojen paranemiseen. Subjekttiivisen päivähoito-oikeuden myötä tulisi systemaattisesti pyrkiä myös luomaan laadullisesti korkeatasoista varhaiskasvatusta. (Hujala ym. 2007: 156.)

4.2 Turvallisuus päivähoidossa

”Päivähoidon turvallisuudella tarkoitetaan päivähoidossa annettavan varhaiskasvatustyön turvallista toteuttamista. Toimintayksikön turvallisuuden tarkastelun piiriin kuuluvat toimintayksikön henkilöstö, toimintayksikössä päivähoidossa olevat lapset ja satunnaisesti käymässä olevat henkilöt, toimintayksikön ulko- ja sisätilat ja ympäristö sekä toimintavälineet. Tarkastelu kohdistuu lisäksi henkisiin tekijöihin, tiedonhallintaan, toiminnan resursseihin sekä toiminnan laatua ja vastuuta koskeviin seikkoihin.” (STM 2008.)

Iso osa päivähoidon laatua on turvallisuus ja turvallinen ympäristö lapselle. Laadukkaassa päivähoidossa vanhempi voi jättää lapsen päivähoitopaikkaan luottavaisin mielin, eikä henkilökunnan tarvitse pelätä lasten turvallisuudesta päivän aikana. Sosiaali- ja terveysministeriön julkaisussa (2008) kerrotaan turvallisuus-suunnitelmasta, jonka tarkoituksena on taata lakisääteistä pelastussuunnitelmaa laajempi kokonaisturvallisuus päiväkoteihin. Suunnitelmassa on otettu huomioon niin sisä- ja ulkotilojen turvallisuus, loukkaantumiseriskit, henkilötietosuoja, henkilökunnan riittävyys ja tarvittava kelpoisuus kuin muuttuvan ympäristön tuomat riskit.

Päivähoitolain turvallisuuteen liittyvissä asioissa löytyy kritisoitavaa, ainakin Anna-Emilia Piiraisen (2008) Aamulehden kirjoittaman blogin mukaan. Hänen näkemyksensä on, että päivähoitopaikoissa ei ole tarpeeksi ammattitaitoista henkilökuntaa valvomaan lapsia, eikä toisaalta pystytä takaamaan tarpeeksi pieniä lapsiryhmiä. Näissä tapauksissa laadukkaaseen päivähoitoon ei tarvita esimerkiksi korkeita aitoja pihamaille suojaamaan lapsia liikenteen vaaroilta, vaan nimenomaan pätevoitynyttä henkilökuntaa, joiden nimenomainen tehtävä on valvoa vilkkaita lapsia niin, ettei vaaratilanteita pääse syntymään. Lakiuudistuksissa ei kuitenkaan ole perehdytty erityisemmin näihin ongelmiin, vaan pyritty päivittämään lakia enemmän ajan hermolle. Tämä tarkoittaa käytännössä sitä, että varhaiskasvatuksen ja päivähoidon yhteneväisyyttä ja toisaalta niiden eroavaisuuksia on haluttu saada selkeämmin esiin. Pedagogisia palveluita halutaan tarjota jatkossa kaikille 3 vuotta täyttäneille lapsille, jolloin vetovastuussa päivähoitopaikoissa olisivat opettajakoulutuksen saaneet. (Vahasalo 2009.)

Lakiuudistukset vaativat kuitenkin aikaa ja pitkäjänteisyyttä, joten myös tässä asiassa hoitohenkilökunnan tulee huolehtia päivähoidossa olevien lasten kasvatuksesta olemassa olevin asetuksin ja olettamuksin.

4.3 Kestävä kehitys osana päiväkodin arkea

Lastentarhanopettajaliitto on yhdessä yhteistyökumppaneitten kanssa julkaissut Keke päiväkodissa -esitteen (Lastentarha 2011). Esitteessä kerrotaan, miten ohjelma helpottaa kestävä kehitys (keke) -työn suunnittelua päiväkodissa. Lastentarha -lehdessä julkaistussa artikkelissa kuvataan kestävä kehityksen idea, joka on tuoda päiväkotikäisille lapsille mahdollisuus oppia konkreettisesti tapoja, joilla he pääsevät osaksi päätöksentekoa ja toiminnan toteuttamista. Artikkelissa kerrotaan tapojen voivan olla varsin yksinkertaisia ja lapselle mieluisia tehtäviä, kuten kaverista huolehtiminen, lähiympäristön tutkiminen sekä vastuun oppiminen.

Muun muassa Oulun kaupunki on asettanut päivähoidolleen erilaisia kestävä kehityksen tavoitteita valtion asettamien tavoitteiden mukaisesti. Yhtenä tavoitteena keke-toiminnassa on, että lapselle kehittyisi myönteinen asennoituminen ympäristöönsä sekä erilaisia ihmisiä ja kulttuureja kohtaan. Hyvät tavat ja muiden ihmis-

ten huomioonottaminen ovat sosiaalisen kestävän kehityksen perusasioita. Lasta opetetaan kunnioittamaan toisia lapsia ja aikuisia, sekä ottamaan vastuuta käyttäytymisestään. (Oulun kaupunki 2006.) Näissä tavoitteissa aikuisen on ensisijaisen tärkeää luoda lapselle malli, jonka mukaan toimia tilanteissa oikein. Kestävää kehitystä tulisikin tavoitella päivähoitossa niin, että lapsen oppima malli jäisi hänen ajatuksiinsa myös tuleville vuosille. Näin yhdessä vanhempien kanssa luotu käyttäytymisen ja toiminnan malli antaisi lapselle hyvät eväät alkaville kouluvuosille sekä valmistaisi lasta tulemaan osaksi ympäristöään.

4.4 Päivähoidon laatutekijät

Päivähoidon laatua arvioitaessa voidaan erottaa neljä erilaista laatutekijää: päivähoidon laatua säätelevät puitetekijät, toiminnallisesti laatua säätelevät välilliset tekijät, kasvatustekijät, kasvatustekijät, kasvatustekijät, kasvatustekijät sekä vaikutukselliset tekijät. Yhdessä nämä muodostavat kokonaisuuden, jonka pohjalta päivähoitoa voidaan arvioida kokonaisvaltaisesti. (Hujala ym. 2007: 162.)

4.4.1 Puitetekijät

Ryhmän koko ja aikuisten määrä suhteessa lapsiryhmän kokoon ovat keskeisiä tekijöitä päivähoidon laatua arvioitaessa. Henkilöstön lisääminen on vähentänyt lasten käyttäytymishäiriöitä sekä ahdistuneisuutta. Lapsista tulee myös aktiivisempia ja he toimivat enemmän yhdessä. Lapsiryhmän koolla on vielä suurempi merkitys, kun kyseessä on yli kolmivuotiaat lapset. Pienissä ryhmissä lapset osallistuvat enemmän toimintaan esittäen omia ajatuksiaan, sekä keskittyvät paremmin. Myös henkilökunnalla jää pienissä ryhmissä enemmän aikaa keskittyä lapsiin kokonaisvaltaisen valvonnan sijaan. (Hujala ym. 2007: 163.)

4.4.2 Välilliset tekijät

Vanhempien ja henkilökunnan välinen yhteistyö on olennaisessa osassa laadukasta päivähoitoa. Jopa päivähoitolaki kannustaa kontekstuaaliseen kasvuun, ja lain tavoitteena on lasten yksilöllisen kasvun ja kehityksen tukeminen yhdessä vanhempien kanssa. Yksi tärkeä tekijä on henkilökunnan laadukas koulutus ja työyhteisöt. Aikuisen-lapsi -suhdelukua (ratio) tärkeämpää onkin henkilöstön väliset

yhteiset tavoitteen ja keskinäinen vuorovaikutus. Välilliset tekijät ovat osa laadun arviointia, mutta eivät takaa laadukasta päivähoitoa. Ne vaikuttavat pitkälti siihen, minkälainen on lapsen oma kokemus päivähoitosta. (Hujala ym. 2007: 164–165.)

4.4.3 Prosessitekijät

Kasvatustieteellisen laatukeskustelun ytimen tulisi kohdistua kasvatustieteeseen. Prosessitekijät muodostuvat monista tekijöistä, joiden taustalla ovat näkemykset lapsuudesta, kasvatuksesta ja oppimisesta. Aikuisen ja lapsen välisellä vuorovaikutuksella on suuri merkitys lapsen arkipäivälle ja toiminnalle. Keskeistä on se, kuinka aikuinen suhtautuu lapseen, minkälaisia asioita he pitävät tärkeinä kasvatuksessa sekä millaisia kasvatustieteellisiä menetelmiä he käyttävät ohjatessaan lasta. Tunteiden osoittaminen, kommunikointi ja herkkyys reagoida lapsen tarpeille ovat avainasemassa. (Hujala ym. 2007: 165–166.)

Lapset oppivat paljon myös toisiltaan. He kuuntelevat toistensa mielipiteitä ja näkökulmia oppien täten perustelemaan omaa kantaansa. Turvallinen ympäristö luo lapselle mahdollisuuden tutkia ympäristöään oppien näin uutta. Toiminnan tulee rakentua käsitykselle lapsesta, joka on luonnostaan sosiaalinen, leikkiä, utelias ja aktiivinen. Lapsen oma aktiivisuus, elämyksellisyys ja leikki ohjaavat oppimisprosessia -tekijöitä, jotka kaikki kannustavat lapsilähtöiseen kasvatukseen. (Hujala ym. 2007: 166.)

4.4.4 Vaikutukselliset tekijät

Lapsen myönteiset kokemukset ovat pitkälle yhtä kuin laatu päivähoitossa, sillä ne johtavat lapsen myönteiseen kehittymiseen (Hujala ym. 2007: 176). Lapsi, joka ei koe olevansa onnellinen, ei myöskään tutki ympäristöään, vaan ikään kuin jättäytyy sen ulkopuolelle. Päivähoitossa oleminen kuitenkin edistää lapsen myöhempiä koulussa pärjäämistä, sosiaalista selviytymistään ja yhteiskuntaan sopeutumistaan. (Hujala ym. 2007: 167.)

Vaikutuksellisiin tekijöihin kuuluu myös vanhempien tyytyväisyys. Vanhempien laatuvaatimukset ovat yleensä sidoksissa siihen, millaisia päivähoitokokemuksia heillä on. Mikäli kokemusta laadukkaasta päivähoitosta ei ole, ei sitä myöskään

osata vaatia. Kokonaisuudessaan vanhemmat kuitenkin arvioivat päivähoitoa suhteessa laajempaan kontekstiin, koko perheeseen ja elämään. (Hujala ym. 2007: 168–169.)

5 TUTKIMUKSEN TOTEUTUS

Tässä kappaleessa kerrotaan tutkimuksen taustoista, tutkimusongelmista sekä kuvataan itse tutkimukseen käytettyjä menetelmiä. Aineiston keruu ja sisällön analyysit toteutettiin sekä kvantitatiivisella menetelmällä että käyttämällä kvalitatiivista eläytymismenetelmää haastatteluissa.

5.1 Tutkimuksen tausta ja tutkimusongelmat

Tutkimuksen idea tuli henkilökunnan jäseneltä alkuvuodesta 2011. Leikkikoululle oli tehty vuotta aikaisemmin vanhemmille suunnattu opinnäytetyö koskien päivähoidon laatua. Ideana oli nyt tehdä vastaavantyyppinen kysely henkilökunnalle ja täten saada käsitys siitä, kuinka paljon henkilökunnan ja vanhempien väliset käsitkset laadusta kohtaavat todellisuudessa. Tutkimusongelmiksi nousivat seuraavat kaksi pääkysymystä:

1. Miten kasvatuskumppanuus näkyy ja toteutuu Vaasa English Playschoolissa?
2. Minkälainen on henkilökunnan laatukäsitys Playschoolin toiminnassa?

Näiden kysymysten pohjalta tutkimusta alettiin muodostaa sellaiseksi, että se vastaa niin tutkijan kuin myös henkilökunnan tarpeita.

5.2 Tutkimusmenetelmät

Tutkimuksessa käytettiin sekä kvantitatiivista että kvalitatiivista tutkimusotetta. Henkilökunnalle oli laadittu kyselylomake, jossa kysyttiin laadun ja kasvatuskumppanuuden arviointiin liittyviä kysymyksiä. Kyselylomakkeen tuomat vastaukset antoivat perustietoa laadun ja kasvatuskumppanuuden tilasta, joita avoimilla kysymyksillä pyrittiin syventämään. Tutkimuksessa käytettiin strukturoitua lomaketta, jossa vastausvaihtoehdot olivat Likert-asteikon mukaan eroteltuja. Vastaukset analysoitiin kvantitatiivisella tutkimusmenetelmällä käyttäen laatueroasteikollisia muuttujia ja laskemalla vastauksille keskiarvot. (Nyman 2010.)

Avoimet kysymykset kysyttiin henkilökunnalta käyttäen kvalitatiivista eläytymismenetelmää. Kyseessä on tarinankerronta, jossa vastaaja pyrkii kertomaan ku-

vitteellisestä tilanteesta omalla tavallaan. Eläytymismenetelmällä tuotettu teksti siis ei välttämättä ole kuvausta todellisuudesta, vaan mahdollisuuksia siitä, mikä saattaa toteutua ja mitä eri asiat merkitsevät. Menetelmän yhtenä perusajatuksena on, että vastaajien katsotaan kykenevän havaitsemaan, erittelemään ja tulkitsemaan erilaisia tilanteita. Käytännön toteutuksessa tärkeää on se, ettei ole olemassa oikeaa tai väärää vastausta, vaan kukin vastaus on vastaajansa näköinen. Menetelmän käytössä oleellista on selvittää, mitkä seikat vastauksissa muuttuvat, kun esitetty tilanne tai kysymys muuttuu. (Ylinen 1999; Weckström 2003:12.)

Eläytymismenetelmällä saatu materiaali voitiin analysoida sisällön analyysia käyttäen. Sisällön analyysi on luotettava ja hyvä tutkimusmenetelmä, jossa tulokset pohjautuvat dokumenttien sisällön kuvailuun. Sisällön analyysin heikkous on siinä, että siinä keskitytään usein tarkastelemaan ainoastaan olemassa olevaa, eikä niinkään sen puutteisiin. (Kautonen & Rauhala 2003: 31.)

Kvalitatiivisessa tutkimuksessa ja tutkimustuloksia analysoitaessa on useita vaihtoehtoja saada haluttu tulos. Yksinkertaisin niistä lienee laskeminen, jossa laskeaan, kuinka monta kertaa tietty ilmiö esiintyy kyseisessä materiaalissa. Tässä tutkimuksessa nimenomaan laskeminen oli se keino, jolla kunkin teeman esiintyvyyksiä ja toistuvuus saatiin parhaiten esiin. Analysoitaessa nämä usein esiintyneet teemat pohjautuvat tutkijan tulkintoihin haastateltavien sanomisista. (Ikonen & Honkasaari 2003:22.)

5.3 Tutkimuksen tarpeellisuus

Sosiaali- ja terveysministeriössä on julkaistu useita julkaisuja siitä, millaista on hyvä laatu päivähoitossa sekä kuinka sitä käsitellään vanhempien ja henkilökunnan keskuudessa. Varhaiskasvatuksen laadunhallinnan ja ohjauksen kehittämishanke (Valoa) toteutettiin vuosina 2000–2003 Sosiaali- ja terveysministeriön ja Stakesin yhteistyöhankkeena (STM 2004). Julkaisussa puhutaan siitä, kuinka vanhemmat ja henkilökunta yhdessä pystyvät paneutumaan varhaiskasvatuksen suunnitteluun ja toteutukseen. Niin kasvatuskumppanuudessa kuin laadussakin kyse on loppu viimein siitä, että henkilökunta ja vanhemmat pystyvät työskentelemään

avoimessa ja luottamuksen sävyttämässä ilmapiirissä lapsen parasta ajatellen, yksilöllistä ja tavoitteellista toimintaa ylläpitäen.

Tässä tutkimuksessa, henkilökunnan vähyydestä johtuen, eläytymismenetelmää käyttämällä on mahdollista saada laajempi kuva heidän käsityksistään laatuun ja kasvatuskumppanuuteen. Laatuksiteerien muodostaminen on henkilökunnan mukaan toivottavaa, joten tämän tutkimuksen avulla on mahdollista paneutua tarkemmin tarvittaviin laatutekijöihin sekä niiden näkyvyyteen Vaasa English Playschoolissa.

5.4 Tutkimuksen luotettavuus

Tutkimuksessa käytetään mittareita validiteetti ja reliabiliteetti silloin, kun tehdään kvantitatiivista tutkimusta. Mittarin validiteetilla tarkoitetaan sen pätevyyttä eli sen hyvyttä mitata juuri sitä, mitä sen on tarkoitus mitata. Koska tutkimuksessa oli tarkoitus selvittää henkilökunnan käsitystä päivähoiton laadusta ja kasvatuskumppanuudessa yhtä kuin saada vertailua vanhempien laatuksiteeksiin, voidaan sanoa, että tutkimus on validi. Tutkimukseen osallistui viisi (5) henkilökunnan jäsentä (83 %) tiedettäessä, että vastaajista ainoastaan yksi (1) ei palauttanut kyselylomaketta, eikä täten osallistunut myöskään haastatteluun. Huomion arvoista on se, että tutkimuksen tehdessä tehtävänsä ja henkilökunnan lukiessa tutkimustulokset sekä saadessa mahdollisuuden muuttaa olemassa olevia toimintatapoja, voidaan olettaa, että tutkimustulokset saattavat tällöin muuttua. (Mittaaminen: Mittarin luotettavuus 2008a.)

Tutkimuksen reliabiliteetista puhuttaessa tulosten riippumattomuus koskee myös olosuhdemuutoksia. Tässä tutkimuksessa tulos ei siis ole reliabelinen, sillä olosuhteiden muuttuessa myös tutkimustulokset todennäköisesti muuttuvat. (Mittaaminen: Mittarin luotettavuus 2008b.) Oleellista onkin, että tutkimus antaa nykyhetken tilanteesta luotettavan ja täten pätevän kuvan päivähoiton laatuun ja kasvatuskumppanuuteen liittyen.

Tutkimusta tehtäessä osittain haastattelun kautta on tutkimuksen luotettavuudesta puhuttaessa otettava huomioon se seikka, että haastateltava saattaa antaa sosiaali-

sesti suotavia vastauksia. Tällä tarkoitetaan sitä, että haastateltava käyttäytyy haastattelutilanteessa eri tavoin kuin käyttäytyisi muissa tilanteissa. Lisäksi tulokinnanvaraisia ovat uskomukset, arvot, käsitykset ja tiedot, joten näiden analysoinnissa on aina tarkoin harkittava tulosten yleistämistä. Haastattelutilanteen laadukkuutta voidaan etukäteen lisätä suunnittelemalla runko etukäteen sekä miettimällä, millaisia syventäviä kysymyksiä voidaan esittää. Myös litteroimalla saatu materiaali mahdollisimman nopeasti lisätään haastattelun laadukkuutta ja täten myös sen luotettavuutta. (Ikonen ym. 2003: 23.)

Tutkimuksessa käytettiin laatueroasteikollisia muuttujia kvantitatiivisen osuuden analysoinnissa sekä tuloksia laskettaessa käytettiin keskiarvoa (ka). Keskiarvoa käytettiin sen vuoksi, että aikaisemmin vuonna 2010 vanhemmille tehdyssä laatu-tutkimuksessa käytettiin keskiarvoja, ja näin ollen tuloksia voitiin vertailla toisiinsa. Tulokset eivät kuitenkaan kerro koko totuutta, sillä keskiarvolla voidaan ilmaista ainoastaan määrällistä tyytyväisyyttä, eikä niinkään selvittää niitä tekijöitä, joihin halutaan muutosta tai joiden todetaan olevan jo toimivia. Tulokset ovat siis tutkijan omia päätelmiä ja johtopäätöksiä saaduista keskiarvoista ja eivät täten ole yleistettävissä. (Nyman 2010.)

5.5 Kyselylomake

Kyselylomakkeessa oli 19 kysymystä laadusta ja kasvatuskumppanuudesta sekä yksi (1) kysymys liittyen vastaajan taustatietoihin. Taustoista kysyttiin ainoastaan sitä, kuinka pitkään vastaaja on työskennellyt Vaasa English Playschoolissa. Vastaajista ainoastaan yksi (1) oli työskennellyt alle yhden vuoden, kaikki muut kolme (3) vuotta tai enemmän. Kyselylomakkeessa vastattiin kysymyksiin kuusipor-
taisella asteikolla (1 = erittäin huonosti, 2 = huonosti, 3 = tyydyttävästi, 4 = hyvin, 5 = erittäin hyvin, 6 = en osaa sanoa). Kysymyksiin saadut vastaukset laskettiin yhteen ja niistä laskettiin keskiarvo (ka). Koska lomakkeessa käytetyssä arviointiasteikossa vaihtoehto 6 ei anna arviota laadusta, otetaan keskiarvoissa huomioon portaat 1-5. (Liite 2.)

Edellisvuonna tehtyyn vanhemmille suunnattuun opinnäytetyöhön verrattuna samoja kysymyksiä lomakkeessa oli 14 kappaletta. (Liite 4.) Nämä kysymykset liit-

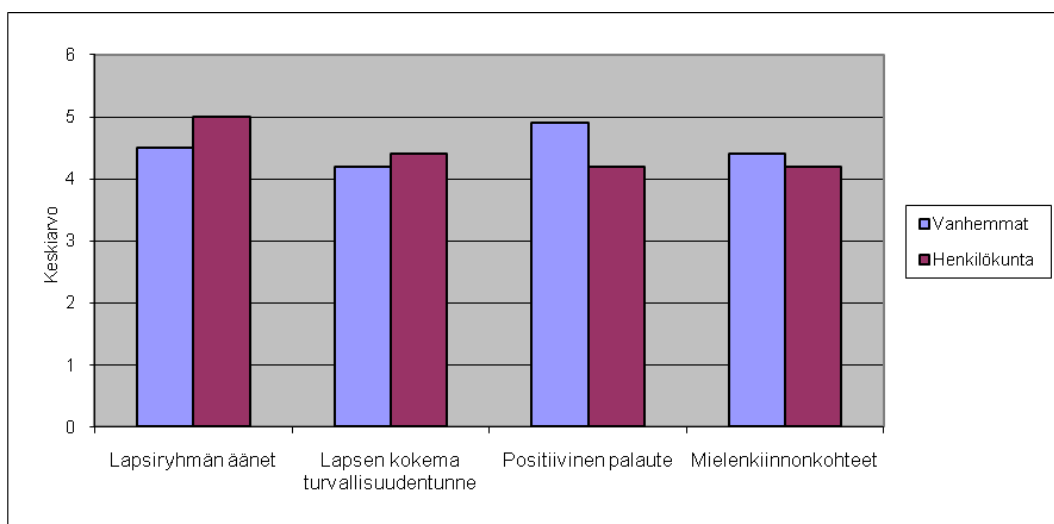
tyvät päivähoiton laatuun, mutta myös osaltaan kasvatuskumppanuuteen. Laatu-
kysymyksiä tarkastellaan laadun arvioinnin mukaisesti neljän (4) eri tekijän kaut-
ta: välilliset tekijät, prosessitekijät, puitetekijät sekä vaikuttavuustekijät. Nämä
tekijät on esitelty tässä työssä luvussa 4 Päivähoidon laatutekijät.

6 AINEISTON ANALYYSI

Tutkimusta tehtäessä tuli selkeäksi päämääräksi valottaa henkilökunnan näkemyksiä laadusta ja kasvatuskumppanuudesta päivähoidossa niin, että siitä olisi hyötyä myös henkilökunnalle itselleen jatkoa ajatellen. Oletuksena oli, että kyselyn vastausten pohjalta henkilökunta itse saa paremman käsityksen siitä, miten yhtenevät näkemykset heillä on vanhempien kanssa ja toisaalta on helpompaa huomata näkyvissä olevat arvot ja laatukäsitykset. Käytännön tasolla henkilökunta pystyy reflektoimaan omaa toimintaansa päivähoidossa tarkkailemalla ajatuksiaan ja menetelmiään suhteessa kasvatuskumppanuuteen ja laatuun.

Seuraavissa kappaleissa vastausten keskiarvot on sijoitettu kuvioihin kunkin laatu-tekijän alle erikseen. Tällä pyrittiin luomaan mahdollisuus nähdä vanhempien ja henkilökunnan vastaukset samassa kuviossa yhdellä kertaa. Eri kysymykset on tämän jälkeen eritelty kuvion alle, josta lukija voi tarkemmin katsoa kunkin kysymyksen keskiarvon ja tarkemman erittelyn.

6.1 Prosessitekijät

Kuvio 1. Prosessitekijät.

Lapsiryhmän äänet: Lapsiryhmästä kuuluu aktiivisen yhdessäolon ääntä, naurua ja leppoisaa juttelua. Henkilökunta on arvioinut yksimielisen erinomaisesti kysymyksen, joka liittyy erityisesti lapsen hyvinvointiin päivähoidossa (ka 5). Erityi-

sen hyvää tässä on se, että henkilökunta huomaa lasten kokevan olonsa turvalliseksi ja täten myös viihtyvän päivähoitossa. Prosessitekijöiden arvioissa lapsen hyvinvointia sekä kasvatusprosessin onnistumista on todettava, että henkilökunta tuntee omat työtapansa sekä antavat arvoa tekemälleen työlleen.

Vanhempien arvioissa samaa kysymystä vuotta aikaisemmin, oli heidän vastustensa keskiarvo 4,5 (Fodor 2010). Lapsen hyvinvointi päivähoitossa välittyi siis myös vanhempien nähtävälle saakka. Lapsen voidessa hyvin päivähoitossa, välittyy se yleensä kotiin asti. Vanhempien arvioitaessa kohtaa on kuitenkin muistettava, etteivät he yleensä vietä paljoakaan aikaa leikkikoululla, joten vastaukseen on vaikuttanut nimenomaan se, mitä lapsi on itse kertonut päivästänsä ja toisaalta se, kuinka hyvin lapsi viihtyy päivähoitossa.

Lapsen kokema turvallisuudentunne: Lapsi kokee olonsa turvalliseksi, eikä kiusatuksi. Yksi tärkeimmistä seikoista niin kasvatuskumppanuuden kuin laadukkaan päivähoitokin kannalta lienee lapsen hyvinvointi päivähoitossa. Kysymys sai henkilökunnalta korkean keskiarvon 4,4, joten luettavissa on, että henkilökunta on onnistunut tehtävässään luoda lapselle turvallinen leikkiympäristö sekä mahdollisuus tutustua muihin ja täten saada uusia ystäviä.

Myös vanhempien näkemys lapsensa turvallisuuteen näkyy keskiarvossa (4,2). Kiusatuksi tuleminen on asia, joka varmasti heijastuu lapsesta myös kotona, joten vanhempien arvioissa väitettä keskimääräistä paremmin, voidaan päätellä, ettei lapsen olo päivähoitossa ole kovinkaan kiusattu tai turvaton.

Päivähoitossa tulisi kuitenkin aina pyrkiä siihen, että niin henkilökunta kuin vanhemmatkin voisivat luottaa täydelliseen kiusaamattomuuteen ja turvallisuuden tunteeseen. Judy Freeman (2001) on kehittänyt kiusaamiseen ja siitä selviytymiseen liittyvän projektin, jonka avulla lapsille ja nuorille pyritään antamaan eväitä kiusaamiseen ja siitä selviytymiseen. Freemanin mukaan lapsella ei ole keinoja kontrolloida itse kiusausta, mutta heillä on keinot kontrolloida reagointiaan kiusaukseen. Projektin tarkoituksena on antaa lapselle eväät tilanteisiin, joissa kokee olonsa kiusatuksi. Tällaisia keinoja ovat muun muassa asiasta puhuminen, kiusajalle tunteista kertominen, tilanteesta pois käveleminen ja itsensä vakuuttaminen

siitä, että tilanteesta selviää. Kiusaamiseen on puututtu viime vuosina paljon myös Suomessa, mutta ystävyydestä ja toisten kunnioittamisesta pitäisi puhua entistä enemmän jo päivähoitoikäisten lasten kanssa. Päivähoidossa lapsi oppii ne tiedot ja taidot, joiden avulla toisten kunnioittaminen ja ystävyyssuhteiden luominen helpottuu myöhemmässä elämänvaiheessa.

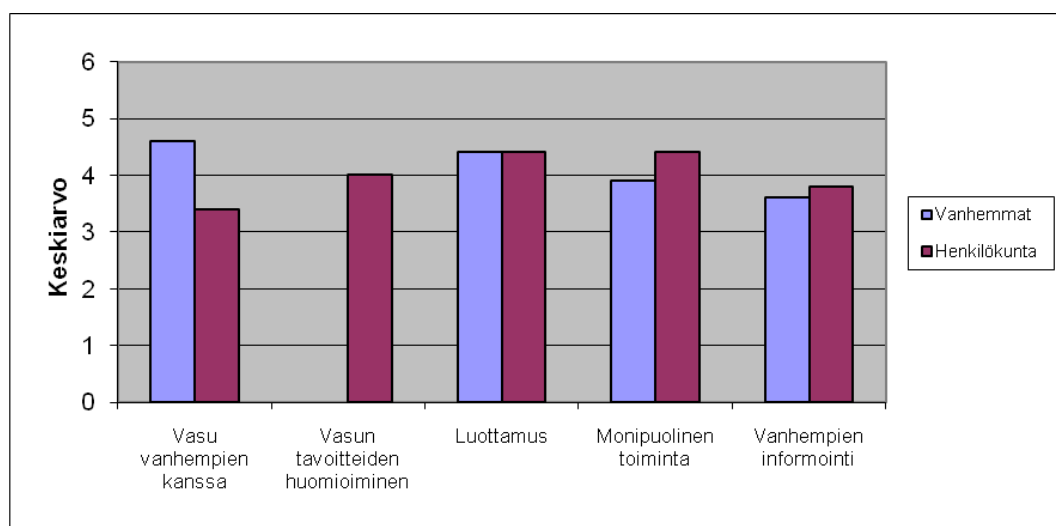
Positiivinen palaute: Lapselle annetaan positiivista palautetta päivittäin. Positiivisen palautteen antaminen on henkilökunnalle lähes itsestänselvyys, sen saadessa keskiarvon 4,2. Palautteen antamisen tärkeydestä vastaajat olivat yksimielisiä haastattelutilanteessa, mutta lomakkeen keskiarvoa laskenee se, että positiiviseen sävyyn puhuminen on paljolti lapsikohtaista. Päivän aikana toisinaan torutaan ja kielletään lasta tekemästä asioita, jolloin positiivisen palautteen antamisen tärkeys korostuu entisestään. Kehuja ja kiitosta tulisi antaa kaikkein pienimmistäkin asioista, niin itsestään selviä kuin ne saattaisivat ollakin. Positiivisuuden kautta lapsi oppii tekemään asioita spontaanimminkin, olemaan avulias ja ystävällinen sekä huomaa nopeasti toimintansa seuraukset. Palautteen antamista voi siis oikeastaan aina lisätä, ja todennäköisesti myös vastaajat ovat tämän kysymyksen kohdalla huomanneet saman.

Vanhemmat uskovatkin päivähoitoympäristön olevan erityisen kannustava, antaen väitteelle keskiarvoltaan lähes täydellisen 4,9:n. Henkilökunta saa siis vanhemmilta suurta kiitosta tavasta, jolla lasta kannustetaan tekemään oikein sekä ottamaan toiset huomioon omissa toimissaan. (Fodor 2010.)

Mielenkiinnonkohteet: Lapsen mielenkiinnonkohteet ja merkitykselliset asiat otetaan huomioon päivän toiminnassa. Lapsilähtöisyyttä kuvaa kysymys lapsen omista mielenkiinnonkohteista. Henkilökunnan mielestä tämä toteutuu joko hyvin tai erittäin hyvin (ka 4,2). Prosessitekijöitä kuvattaessa tässä työssä luvussa 4 todettiin, että henkilökunnalla tulee olla tietynlainen herkkyys reagoida lapsen tarpeille. Vuorovaikutukseen ja kommunikointiin liittyy siis aina myös se, että aikuinen osaa vastata lapsen tarpeisiin sekä tätä kautta huomioida lapselle itselleen tärkeitä asioita.

Vanhempien vastatessa samoihin kysymyksiin vuotta aikaisemmin, oli nähtävissä, että myös he uskovat lastensa hyvinvointiin päivähoitossa. Keskiarvot ovat hyvin lähellä henkilökunnan vastauksia, joten kaikkien prosessitekijöiden kysymysten keskiarvojen ollessa yli 4 on oletettavaa, että vanhemmat ovat varsin tyytyväisiä lastensa päivähoiton varhaiskasvatukseen kuin myös henkilökunnan kykyyn luoda mieluisa kasvuympäristö antaen lapsen turvallisuudentunnetta käsittelevälle kysymykselle keskiarvon 4,2. (Fodor 2010.) Kasvatuskumppanuutta ja laadukasta varhaiskasvatusta toteutettaessa on annettava erityinen huomio sille tosiasialle, että vanhempien tulee luottaa lapsensa päivähoitosta järjestäviin ihmisiin ja tahoihin, joten lapsen viihtyvyydellä on suuri painoarvo vanhempien silmissä päivähoitoa suunniteltaessa ja päätettäessä.

6.2 Välilliset tekijät

Kuvio 2. Välilliset tekijät.

Vasu vanhempien kanssa: Varhaiskasvatussuunnitelma on tehty yhdessä vanhempien kanssa. Vastaajista kaksi (2) arvioi tämän väittämän tyydyttäväksi, samalla, kun yksi (1) vastaajista uskoi yhteistyön olevan erinomaista (ka 3,4). Arviointia kysymykseen vaikeutti se, että vastaajille oli epäselvää, tarkoitettiinko kysymyksellä kutakin lasta erikseen vai koko kaupungin yleistä suunnitelmaa. Haastattelutilanteessa kysymykseen kuitenkin pystyttiin antamaan selkeämpi selitys, jonka

jälkeen henkilökunta tuntui olevan hyvin tai erittäin hyvin samaa mieltä väittämän kanssa.

Vanhemmat kokevatkin tulevansa hyvin huomioiduiksi suunnitelmaa tehtäessä, sillä keskiarvo väittämään on 4,6. (Fodor 2010.) On siis pääteltävissä, että vanhemmat ovat keskimäärin hyvin tyytyväisiä siihen, kuinka paljon heitä otetaan mukaan päätöksentekoon. Henkilökunnan ja vanhempien tulisikin olla samoilla linjoilla sen suhteen, kuinka paljon varhaiskasvatussuunnitelmaa tehtäessä kuunnellaan vanhempaa ja kuinka paljon vastuuta jätetään ammattikasvattajan harteille. Mielessä on kuitenkin pidettävä aina se, että henkilökunnan näkemys saattaa suunnitelman suhteen vaihdella paljonkin vanhempiin nähden. Näiden kahden ajatusmaailman väliin tulisikin löytää kultainen keskitie, joka palvelisi lasta parhaalla mahdollisella tavalla.

Vasun tavoitteiden huomioiminen: Varhaiskasvatussuunnitelmassa sovitut tavoitteet on otettu huomioon leikkikoulun toiminnassa. Vasu:ssa sovitut tavoitteet on otettu leikkikoulun toiminnassa huomioon joko hyvin tai erittäin hyvin (ka 4). Vastaaajista yksi (1) arvioi tämän erinomaiseksi, joten todennäköistä on, että suunnitelmassa olevat tavoitteet otetaan huomioon eriarvoisesti. Kasvatuskumppanuuden kannalta tärkeää on huomioida vanhemmat osana päivähoitoa ja sen suunnittelua. Parannuksia on varmasti syntynyt vuosien varrella paljon, erilaisten lakiuudistusten ja säännösten kautta, mutta osittain myös siksi, että vanhempia on opittu arvostamaan enemmän osana päivähoitoa. Lapset ovat etusijalla, mutta samaan aikaan muistetaan se, että vanhemmat ovat aina ensisijaisia lastensa kehityksen ja heidän tuntemisensa suhteen. Tämä näkyy enenevässä määrin myös varhaiskasvatussuunnitelmaa tehtäessä.

Luottamus: Itseni ja vanhempien välillä vallitsee keskinäinen luottamus. Henkilökunta arvostaa itsensä ja vanhempien välillä olevaa luottamusta keskiarvolla 4, kolmen (3) arvioidessa tämän hyväksi ja kahden (2) erinomaiseksi. Molempipuolinen luottamus on ansaittua, sillä myös vanhemmat arvioivat luottamuksen olevan suhteellisen korkea (ka 4,4). Luottamus onkin iso osa laadukasta päivähoitoa yhtä kuin onnistunutta kasvatuskumppanuutta. Avainasemassa ovatkin luottamuksen tuomat keskustelut, joiden kautta niin henkilökunta kuin vanhemmat saa-

vat arvokasta tietoa lapsen kasvuun, kehitykseen ja mahdollisiin ongelmatilanteisiin liittyen. Samalla, kun luottamus on ansaittua ja keskusteluyhteys vanhempien ja henkilökunnan välillä on saatu auki, tulisi osata käyttää ihmissuhde- ja vuorovaikutustaitoja hyväksi niin, että keskustelu olisi avointa, monipuolista ja toistuvaa.

Monipuolinen toiminta: Päivähoitopaikan toiminta on monipuolista. Päivähoitopaikan monipuolista toimintaa kiittelevät niin henkilökunta (ka 4,4) kuin vanhemmatkin (ka 3,9). Henkilökunta kuitenkin tuntee toiminnan todennäköisesti vanhempia yksityiskohtaisemmin, eikä heillä ole aikaa tai mahdollisuutta kertoa vanhemmille kaikkea, mitä päivän aikana oikeastaan tapahtuukaan. Lisäksi henkilökunnalla on erilainen näkemys siihen, minkälaista toimintaa päivän aikana tulisi harjoittaa sekä minkälaiset resurssit eri aktiviteetteihin todellisuudessa on. (Fodor 2010.)

Varhaiskasvatuksen valtakunnallisissa perusteissa lapselle ominaisiksi toimintatavoiksi nimetään leikkiminen, liikkuminen, tutkiminen sekä taiteellinen kokeminen ja ilmaiseminen (Kuopion kaupunki 2011). Näiden toimintatapojen ajatuksena on antaa lapselle mahdollisuus harjoittaa taitojaan sekä muodostaa ehyt, monipuolinen ja kokonaisvaltainen maailmankuva. Tässä onnistuminen tarkoittaa sitä, että eri aiheet liitetään lapsen arkeen, lähiympäristöön ja konkreettisiin kokemuksiin. (Kuopion kaupunki 2011.)

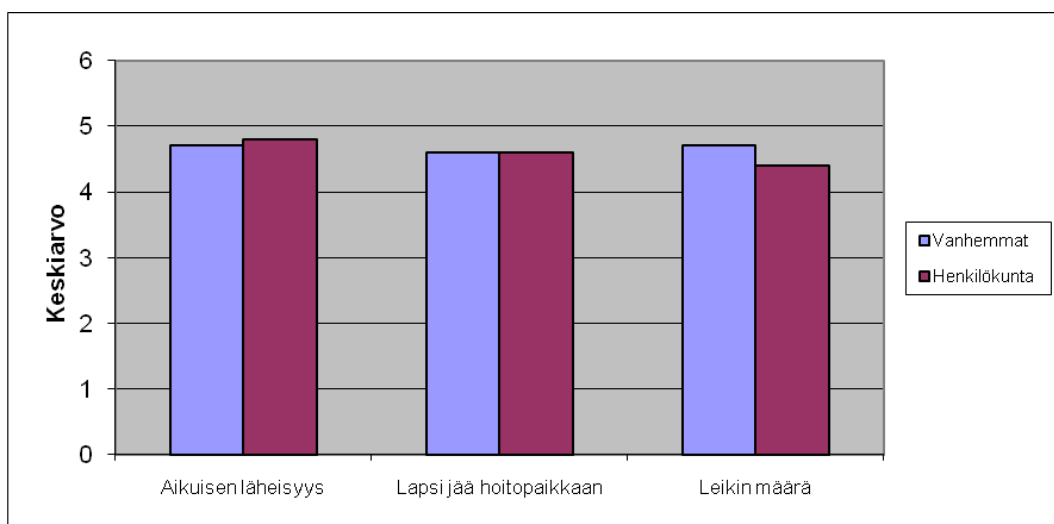
Vanhempien informointi: Henkilökunta tarjoaa tarpeeksi tietoa lapsen kehityksestä, kasvatuksesta ja mahdollisista ongelmatilanteista. Kysymys liittyy laadun lisäksi olennaisesti myös kasvatuskumppanuuteen. Henkilökunta arvioi keskiarvoksi 3,8, joten toivottavaa on, että eri tavoilla informaatiota ja kommunikaatiota tulisi lisätä. Ongelmatilanteisiin tulisi puuttua ajoissa, samoin kuin erityiset kasvatukseen ja kehitykseen liittyvät asiat tulisi osata ilmaista vanhemmille ilman sen suurempaa syyllistämistä tai vanhemman omien taitojen epäilemistä.

Vanhemmat kokevat tulevat huomioiduksi vielä huonommin kuin henkilökunta uskoo (ka 3,6). Tämä antaa näyttöä siitä, että kasvatuskumppanuuden yksi tärkeimmistä kulmakivistä on avoin ja jatkuva keskustelu. Keskusteluyhteyden tulisi

olla saumatonta ja jatkuvaa niin, että niinä pieninä hetkinä päivän aikana, kun vanhemmat ja henkilökunta tapaavat toisiaan, tulisi lapsesta puhua enemmän. Vanhemmat kaipaavat selkeästi enemmän tietoa lapsensa päivän kulusta, päivän aikana ilmenneistä ongelmista yhtä kuin niistä keinoista, joilla ongelmia voitaisiin välttää tai vähentää.

Laadunarvioinnin lisäksi kysymyksillä arvioitiin siis myös kasvatuskumppanuuden toteutumista. Kuitenkin on huomattavaa, etteivät kaikki osa-alueet saavuta kiitettävää arvosanaa niin henkilökunnalta kuin vanhemmiltakaan. Onkin tärkeää ottaa esille se seikka, että välillisiin tekijöihin oleellisena osana kuuluva kommunikointi vanhempien ja henkilökunnan välillä on joissain määrin parannusta vailla. Vuorovaikutustaidot ja kyky asettua toisen asemaan ovat ensisijaisen tärkeitä puhuttaessa kasvatuskumppanuudesta. Tässä on aina parantamisen varaa niin vanhempien kuin myös henkilökunnan osalta. Oleellista on lasten, varhaiskasvatuksen henkilöstön sekä vanhempien vuorovaikutuksellinen ja kasvatuksellinen kumppanuus (Tiensuu 2007: 19).

6.3 Vaikutukselliset tekijät

Kuvio 3. Vaikutukselliset tekijät.

Aikuisen läheisyys: Lapsi saa päivähoitopaikassaan tarvitsemaansa aikuisen läheisyyttä, hellyyttä ja ymmärrystä. Vastaajista neljä (4) antoi erinomaisen arvion väitteelle keskiarvon noustessa 4,8:aan. On siis oletettavaa, että henkilökunta nä-

kee yhtenä laadukkaana päivähoidon tärkeänä osana sen, että lapselle tarjotaan myös fyysistä turvaa päivän aikana. Lähtökohtana on pysyvien ihmissuhteiden luominen lapselle (Kuopion kaupunki 2011).

Myös vanhemmat uskovat henkilökunnan tarjoavan lapselle läheisyyttä sitä tarvittaessa (ka 4,7). (Fodor 2010.) Tärkeää on muistaa se, että päivähoidon henkilökunta on vuorokauden aikana yleensä useita tunteja osa lapsen arkea, joten lapsen luottamus henkilökuntaan on oleellista tasapainoisen ja kehittävän kasvatuksen kannalta.

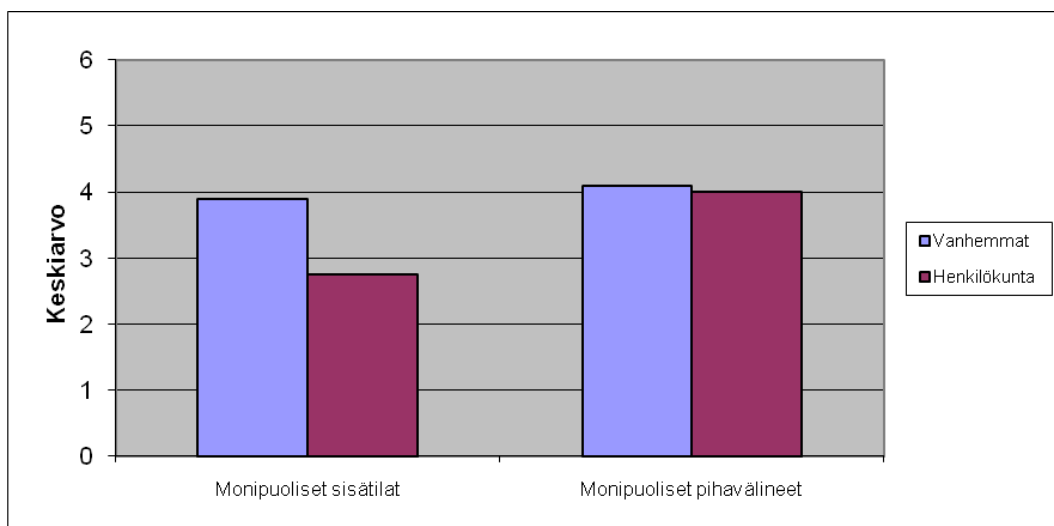
Lapsi jää hoitopaikkaan: Lapsi jää mielellään hoitopaikkaan. Vastaajien mukaan lapsi jää hoitopaikkaan pääsääntöisesti hyvin mielellään (ka 4,6). Tilannetta kuvaavat myös aikaisemmat kysymykset, jotka antavat osviittaa siitä, että lapsella on päivähoitossa hyvä olla. Vaikutuksellisia tekijöitä käsiteltäessä kyseessä on luvun 4.5.4:n mukaan siitä, että lapsi oppii päivähoiton aikana ne tiedot ja taidot, joilla pärjää myöhemmin elämässä. Mieluisa päivähoitopaikka on tärkeä tekijä siinä, kuinka paljon lapsi on kykenevä vastaanottamaan tietoa. Henkilökunnan rooliksi jää varmistaa se, että niin fyysiset puitteet kuin ihmissuhteet ovat niin laadukkaat, että lapselle positiivinen kuva hoitopaikasta. Tätä todistaa myös vanhempien arvio väitteestä (ka 4,6). (Fodor 2010.)

Leikin määrä: Lapsi saa leikkiä tarpeeksi. Myös leikin määrä on vastaajien mielestä kiitettävä (ka 4,4). Leikistä puhuttaessa henkilökunta peräänkuulutti paljon myös haastattelutilanteessa pienryhmätoiminnan toimimattomuutta. Leikkikoulun pienet tilat aiheuttavat sen, että lasten tulee tehdä samoissa tiloissa monia eri asioita. Tärkeää olisikin, että lapsilla olisi selkeät omat toimitilansa kullekin erisialle. Myös leikin kannalta olisi tärkeää, että lapsi voisi halutessaan jättää leikin kesken siirtyessä esimerkiksi syömään. Näin ei aina kuitenkaan voida pienten tilojen vuoksi tehdä, joten leikki lopetetaan usein kesken.

Vanhemmat kuitenkin kokivat lapsensa saavan leikkiä tarpeeksi (ka 4,7). (Fodor 2010.) Tähän saattaa olla syynä se, että vanhemmat ajattelevat leikkiä yleisellä tasolla, kun taas henkilökunta näkee päivän aikana monia tilanteita, joissa leikki keskeytyy muun toiminnan takia, tai tilaa halutulle leikille ei yksinkertaisesti ole.

Lapsilähtöisen ajattelun taustalla on ajatus nimenomaan siitä, että lapsella on päivän aikana turvallinen olo sekä hän voi kokea olevansa tärkeä ja osa ryhmää. Vastauksista voidaan helposti päätellä, niin vanhemmat kuin henkilökuntakin ovat tyytyväisiä lapsen mahdollisuuteen olla lapsi. Henkilökunnan kannalta tärkeää on saada päivästä johdonmukainen, rutiinien sävyttämä, silti mielekäs päivä lapselle. Vanhemmat taas ajattelevat tärkeiksi lapsen kehityksen ja kasvun kannalta oleellisempia asioita, kuten varhaiskasvatussuunnitelmaan sisällytetyt orientaatiot. Näiden orientaatioiden avulla lapsi on energinen ja halukas oppimaan uutta omalla tasollaan. Vanhempien näkemystä kuvaa myös Tampereen Yliopiston laaja tutkimus, jonka mukaan lapset ovat päivähoitossa innostuneita, iloisia ja tyytyväisiä (Yle 2009).

6.4 Puitetekijät

Kuvio 4 . Puitetekijät.

Monipuoliset sisätilat: Päivähoitopaikan sisätilat mahdollistavat monipuolisen leikin ja toiminnan. Sisätiloissa lapsiryhmät ovat enemmän sidottuja tiettyihin paikkoihin, eikä pienryhmätoiminnalle täten ole tarpeeksi tilaa. Sisätilat ovat viihtyisät sellaisenaan, mutta vastaajien antaessa keskiarvoksi ainoastaan 2,8, on ymmärrettävää, että henkilökunta kaipaasi sisätiloilta monipuolisempia mahdollisuuksia leikille.

Vanhempien arvioidessa samoja kohtia, arvostavat he leikkikoulun sisätiloja keskiarvolla 3,9. (Fodor 2010.) Sisätilat ovat vanhempien silmissä usein paljon pinnallisemmin arvioituja kuin henkilökunnalla. Vanhemmat kiinnittävät huomiota yleensä siihen, että sisätilat ovat värikkäät, leluja ja pelejä löytyy paljon sekä eri materiaaleja on hyödynnetty kodikkaan ilmapiirin luomiseksi.

Aikaisemmin arvioitaessa leikin määrää, sekä avoimissa kysymyksissä kysyttäessä päivähoiton laadun parantumisesta, oli henkilökunta lähes yksimielistä sen suhteen, että sisätiloihin tulisi pystyä saamaan lisää tilaa. Jo pienryhmätoimintaa lisäämällä voitaisiin saada aikaan parempaa ja monipuolisempaa leikkiä. Yksinomaan se tosiasia, että pienessä ryhmässä toimittaessa ei oheistoiminnalle jää tilaa, parantaisi leikin mahdollisuuksia. Leikissä pystyttäisiin tällöin keskittymään leikkiin itseensä, eikä huomio kiinnittyisi epäolennaisuuksiin.

Monipuoliset pihavälineet: Hoitopaikan pihavälineet mahdollistavat monipuolisen leikin ja toiminnan. Vastaajat arvioivat ulkoisia pihavälineitä keskiarvolla 4. Ulkoisia tiloja arvioitaessa huomiotavaksi tulee se, että ulkona mahdollisuudet eivät rajoitu vain Playschoolin omaan aidattuun alueeseen, vaan mahdollista on käyttää käytännössä koko koulun yhteisiä piha-alueita ja -välineitä. Pihapiiristä löytyy paljon luonnon omia leikkipaikkoja, samoin kun koulun pihalla tapahtuva leikki on usein monipuolisempaa kuin päiväkotien pihoilla yleensä.

Vanhemmat taasen arvioivat ulkotiloja keskiarvolla 4,1. (Fodor 2010.) Vanhemmat ovat keskimäärin varsin tyytyväisiä siihen, millaisissa tiloissa heidän lapsensa saavat päivänsä viettää. Ulkoisia tiloja arvioitaessa vanhempien huomio kiinnittyy varmasti lähellä luontoa sijaitsevan päiväkodin hyviin puoliin. Meren läheisyys, metsä ja kivikko tuovat kaikki oman sävöksensä pihaleikkeihin mahdollistaen monenlaisen leikin ja retkien mahdollisuuden.

Henkilökunta vaatii etenkin sisätiloiltaan enemmän kuin vanhemmat. Laatutekijöitä pohdittaessa on silti tärkeää muistaa, että suurin tekijä on aina henkilökunnan luoma positiivinen ilmapiiri päivähoitossa. Henkilöstö luo kasvuympäristön ensisijaisesti asenteillaan, toissijaisesti suunnittelemalla toiminnan rakenteen, muokkaamalla tiloja ja valitsemalla välineitä ja materiaaleja (Kuopion kaupunki 2011).

6.5 Kasvatuskumppanuuden arviointi

Kasvatuskumppanuutta arvioitiin lomakkeessa selkeimmin laatuksymyksistä poikkeavin kysymyksiin (kysymykset 2, 3, 18, 19 ja 20). Näissä viidessä (5) kysymyksessä henkilökunta pääsi arvioimaan kasvatuskumppanuutta omasta näkökulmastaan, eikä vertailupohjaa näihin kysymyksiin ole saatu vanhemmilta.

Kasvatuskumppanuus edellyttää herkkyyttä vanhempia kohdattaessa. Henkilökunta näyttäisi olevan tietoinen siitä, kuinka vanhempia kohdattaessa tulee omata tietynlaista herkkyyttä työskentely- ja kommunikointitavoissa antamalla väittämälle keskiarvoksi 4,6. Kasvatuskumppanuudesta puhuttaessa avointen kysymysten kautta vastaajien kesken oltiin yleisesti sitä mieltä, että laatu ja kasvatuskumppanuus kulkevat käsi kädessä. Hyvää ja laadukasta päivähoitoa ohjaa avoin ilma- piiri sekä luontainen tapa kommunikoida.

Vanhemmat ovat kiinnostuneita lastensa päivän kulusta leikkikoulussa. Henkilökunta selkeästi uskoo vanhempien olevan kiinnostuneita lastensa päivähoitosta, ja arvioivat väitteen keskiarvolla 4. Tämä antaneen uskoa siihen, että niin henkilökunta kuin vanhemmatkin pyrkivät kaikki yhdessä muodostamaan lapsen päivähoitopäivästä mahdollisimman monipuolisen, turvallisen ja laadukkaan, vaikka vanhempien kanssa esimerkiksi varhaiskasvatussuunnitelman parissa voitaisiin tehdä enemmän yhteistyötä.

Vanhempainoimikunta edesauttaa luottamuksen syntyä henkilökunnan ja vanhempien välillä. Väittämän paikkansapitävyyttä vastaajat arvioivat keskiarvolla 3,4. Vanhempainoimikunnan työskennellessä henkilökunnan yläpuolella on todennäköistä, että se aiheuttaa aina jonkinlaista varovaisuutta. Hallitukseen kuuluvilla vanhemmilla on mahdollisuus vaikuttaa päivähoiton toimintaan, ja toisaalta taas henkilökunta ajattelee hallitukseen kuuluvia vanhempia samoin kuin kaikkia muitakin vanhempia. Työssä neuvominen ja ohjeiden antaminen on varmasti vaikeaa niin henkilökunnalta vanhemmille kuin toisinkin päin.

Vanhempien ja henkilökunnan erilaiset kasvatuskäsitelmät haittaavat kasvatuskumppanuuden syntyä. Henkilökunnalla oli epäselvyyttä siitä, kuinka arvosteluas-

teikkaa käytetään ko. kysymykseen antaen keskiarvoksi ainoastaan 2, 5. Haastattelussa saatiin kuitenkin selville, ettei henkilökunta koe erilaisten kasvatusnäkemysten haittaavan työtä, joten tämän kysymyksen validiteetti ei ole korkein mahdollinen.

Erilaisista näkemyksistä puhuttaessa pinnalle nousivat kulttuurilliset erot.. Tässäkin asiassa painotettiin henkilökunnan pitkäjänteisyyttä ja motivoitunutta asennetta kohdata vanhemmat. Ohjeistaminen ja neuvojen antaminen vanhemmille on tärkeää, mutta samalla tulee muistaa, etteivät kaikki vanhemmat kaipaa henkilökunnalta näitä apuja.

Vanhemmat osallistuvat päivähoiton suunnitteluun yhdessä henkilökunnan kanssa. Myös vanhempien osuutta kasvatuskumppanuuden muodostamiseen arvioitiin kyselylomakkeessa. Tätä henkilökunta arvioi kaikkein pienimmällä keskiarvolla, 2,2. Syynä tähän lienee se, etteivät henkilökunta ja vanhemmat keskustele niinkään päivähoiton yleisestä toiminnasta, vaan keskittyvät kunkin perheen yksittäisiin lapsiin.

Yksi kasvatuskumppanuuden kulmakivistä on henkilökunnan ja vanhempien välinen vuorovaikutus. Siinä missä vanhempien tulee luottaa henkilökunnan ammattitaitoon ja pätevyYTEEN, tulee henkilökunnan luottaa vanhemman rooliin lapsen ensisijaisena kasvattajana. Vasta sitten, kun rooleista voidaan puhua avoimesti ja luottamuksella, voidaan puhua kasvatuskumppanuudesta. Kuten jo itse sanakin antaa ymmärtää, on kyse kumppanuudesta. Lapselle on erityisen tärkeää saada kokea turvallisuutta ja pystyä luottamaan siihen, että hänen ympärillään toimivat aikuiset tekevät yhteistyössä parhaansa lapsen edun mukaisesti.

6.6 Avoimet kysymykset

Haastattelutilanteessa henkilökunta vastasi kahteen (2) kysymykseen. (Liite 3.) Kysymykset olivat hypoteettisia, eli vastaajia pyydettiin vastaamaan kysymyksiin kuvitellun tilanteen kautta ja täten ilmaisemaan mielipiteitään tutkittaviin asioihin. Vastaajille annettiin mahdollisuus itse päättää, milloin vastaus on valmis, eikä vastauksia muutoinkaan pyritty ohjaamaan tiettyyn suuntaan.

6.7 Kasvatuskumppanuuden ja laadun parantuminen

Haastattelussa ensimmäinen kysymys kuului seuraavasti:

1. Kuvittele, että on vuosi 2010. Kasvatuskumppanuus vanhempien välillä ja päivähoiton laatu ovat parantuneet. Mitä on tapahtunut?

Annetut vastaukset jaoteltiin neljän eri teeman alle, joiden perusteella vastauksia analysointiin sisällön analyysin mukaisesti. Teemoja olivat henkilökunta, vanhemmat, ulkoiset tekijät sekä sisäiset tekijät. Teemoja analysoidaan seuraavassa niiden suuruusluokan mukaisesti.

6.7.1 Ulkoiset tekijät

Taulukko 1. Ulkoiset tekijät.

Ulkoiset tekijät	Vastaukset (kpl)
Sisätilojen laadukkuus	5
Pienet lapsiryhmät	5
Pienryhmätoiminnan lisääminen	4
Omahoitajuus	1

Isoimpana ulkoisena tekijänä vastaajat peräänkuuluttivat laadukkaita ja monipuoliseen leikkiin ja toimintaan mahdollistavia sisätiloja (5 kpl). Pienempiä lapsiryhmiä toivoivat kaikki vastaajat (5 kpl), jolloin paljon puhuttua pienryhmätoimintaa (4 kpl) pystyttäisiin kehittämään huomattavasti enemmän. Lisäksi yksi (1) vastaajista toivoi omahoitajuuden lisäämistä päivähoiton arkeen, jolloin niin kasvatuskumppanuuden kuin lapsilähtöisen päivähoiton laatua pystyttäisiin laajentamaan, ja sitä kautta priorisoimaan omia voimavaroja entistä paremmin. Resurssit laadukkaaseen päivähoitoon tulisi siis olla kohdillaan niin materiaalin, lapsiryhmän kuin motivoituneen henkilökunnankin puolelta.

6.7.2 Henkilökunta

Taulukko 2. Henkilökunta.

Henkilökunta	Vastaukset (kpl)
Kommunikointi	5
Henkilökunnan pysyvyys	4
Ammatillisuus	2
Suunnitelmallisuus ja johdonmukaisuus	1
Yhteisöllisyys ja visioiden hahmottaminen	1

Kasvatuskumppanuudesta oltiin vahvasti sitä mieltä, että vanhempien ja henkilökunnan välinen kommunikointi on iso osa laadukasta päivähoitoa (5 kpl). Vastajat kaipasivat siitä huolimatta lisää kommunikointia, etenkin rohkeutta toimia avoimemmin niin henkilökunnan kuin vanhempienkin puolelta. Lisäksi monipuolista yhteistyötä päivähoiton ulkopuolisissa asioissa sekä varhaiskasvatussuunnitelman yhteistä suunnittelua peräänkuulutettiin. Vanhempainvarteille haluttiin antaa oikeasti aikaa, jolloin lapsen asioihin keskittyminen onnistuu huomattavasti luontevammin ja rohkeammin.

Yhtenä suurimpana tekijänä vastaajat pitivät henkilökunnan riittävyttä ja pysyvyyttä (4 kpl) osana laadukasta päivähoitoa. Etenkin puhuttaessa kielikylpypäiväkodista pidettiin erityisen tärkeänä sitä, että henkilökunnalla oletetaan olevan tarpeeksi tietotaitoa, sekä kyvykkyyttä hoitaa työtään vaaditulla, ja mahdollisesti myös vieraalla, kielellä. Tämän oletettiin olevan mahdollista täydennyskoulutusta sekä englanninkielistä koulutusta lisäämällä.

Henkilökunnalta vaaditaan myös ammatillisuutta vanhempia kohdattaessa (2 kpl). Työssä on tärkeää vetää yhtä köyttä niin heidän kuin myös muiden tiimiin kuuluvien kanssa, joten laatukriteerien tunnistaminen ja niiden eteen työskenteleminen on mainittava osana laadukasta päivähoitoa (1 kpl). Se nimenomainen arkinen työ palkitsee. Luovuutta ja kekseliäisyyttä saa käyttää työssä paljon, joten ajankäytön ongelmia voi vähentää muun muassa tarkalla suunnittelulla ja asioiden priorisoin-

nilla, jota myös yksi (1) vastaajista peräänkuulutti vastauksissaan. (Yle Puhe 2009.)

6.7.3 Vanhemmat

Taulukko 3. Vanhemmat.

Vanhemmat	Vastaukset (kpl)
Kiinnostus lapsen päivähoitoa kohtaan	4
Aktiivisuus päivähoiton suunnittelua kohtaan	3
Vastavuoroisuus	2
Avoimuus	2
Palautteen anto	1

Vanhempien oletetaan olevan kiinnostuneita lapsensa päivähoitosta, edellyttäen heidät keskustelemaan henkilökunnan kanssa myös lasta kotiin haettaessa tai soittamalla kysymysten ilmaantuessa (4 kpl). Henkilökunnan osuutta aktiivisuudessa haluttiin myös tuoda esille kasvatuskumppanuuden luomiseksi, tässä toki oletettiin, että myös vanhemmat ottaisivat aktiivisen roolin lapsen päivähoitoa suunniteltaessa (3 kpl), ja etenkin vasu:n parissa. Asioista toivottiin pystyttävän puhuttavan ennen kuin niistä tulee todellisia ongelmia. Ennaltaehkäisevää osallistumista sekä asioihin puuttumista toivottiin henkilökunnan lisäksi myös vanhempien osalta.

Henkilökunta toivoi vanhemmilta osallisuutta lapsen päiväjärjestykseen liittyviin ilmoituksiin ja niiden vastavuoroiseen hoitamiseen, esimerkiksi lukemalla kotiin tuotavat tiedotteet ajallaan (2 kpl). Vanhempien toivottiin lähestyvän henkilökuntaa rohkeasti avoimen ilmapiirin luoden (2 kpl). Vanhemmilta toivottiin myös saatavan palautetta (1 kpl). Vanhempien ja henkilökunnan välisessä kommunikoinnissa ja vuorovaikutuksessa oli selkeästi havaittavissa se, että molemmat osapuolet ovat valmiita kantamaan oman osuutensa ja sen kautta luomaan avoimempaa ja luonnollisempaa kasvatuskumppanuutta.

6.7.4 Sisäiset tekijät

Taulukko 4. Sisäiset tekijät.

Sisäiset tekijät	Vastaukset (kpl)
Motivaatio	3
Työssä jaksaminen	3
Suunnittelu-aika	2
Yhteistyö muiden tahojen kanssa	2
Uudenlaiset kommunikoinnin kanavat	1
Vuorovaikutustaidot	1

Motivaatio työhön (3 kpl) oli vastaajien mielestä ehdottoman tärkeää työssä jaksamisen kannalta. Laadukkaaseen päivähoitoon kuuluu myös henkinen jaksaminen ja työn mielekkääksi kokeminen vielä vuosienkin jälkeen (3 kpl). Työn sujuvuus ja kiireettömyys (1 kpl), suunnitteluun varattu aika (2 kpl) sekä yhteistyö muiden tahojen kanssa (2 kpl) olivat nekin merkkejä laadukkaasta päivähoitosta.

Henkilökunnan ja vanhempien välistä vuorovaikutusta (1 kpl) toivottiin lisää. Tämän uskottiin muodostavan avoimemman ilmapiirin, jolloin vanhempien ja henkilökunnan välinen kommunikaatio olisi luontevampaa ja ajatuksenmukaista. Samaan tapaan toivottiin laadukkaampia vanhempaintapaamisia, joiden aikana henkilökunnalla olisi oikeasti aikaa vastata vanhempien mieltä askarruttaviin kysymyksiin ilman pelkoa ajan loppumisesta. Vuorovaikutukseen liittyen toivottiin uudenlaisia mahdollisuuksia kommunikointiin, kuten sähköistä vaikutuskanavaa käyttämällä (1 kpl).

6.8 Kasvatuskumppanuuden ja laadun huonontuminen

Toinen haastattelukysymyksistä kuului seuraavanlaisesti:

2. Kuvittele, että on vuosi 2010. Kasvatuskumppanuus vanhempien välillä sekä päivähoiton laatu ovat huonontuneet. Mitä on tapahtunut?

Kuin ensimmäisessä, myös tässä annetut vastaukset jaoteltiin neljän (4) eri teeman alle. Teemat olivat henkilökunta, vanhemmat, ulkoiset tekijät sekä sisäiset tekijät.

6.8.1 Henkilökunta

Taulukko 5. Henkilökunta.

Henkilökunta	Vastaukset (kpl)
Työssä jaksaminen, työn mielekyys	4
Motivaation puute	3
Henkilökunnan vaihtuvuus	3
Kommunikaatio-ongelmat	3
Henkilökunnan sisäiset ongelmat	2
Aikuinen-lapsi -suhde (ratio)	2
Epäammattillisuus vanhempia kohdattaessa	1

Työn mielekyys ja työssä jaksaminen (4 kpl) ovat avainasemassa, kun kyseessä on laadukas päivähoito. Vastauksista oli nopeasti huomattavissa, että suurin tekijä huonosta laadusta ja kasvatuskumppanuudesta puhuttaessa on henkilökuntaongelmat. Henkilökunnan vaihtuvuus (3 kpl), motivaation puute (3 kpl), henkilökunnan ja vanhempien väliset kommunikaatio-ongelmat (3 kpl) sekä sijaisten runsaus (2 kpl) viestivät kaikki siitä, että henkilökunta on suurin tekijä laadukkaan päivähoiton tekemisessä. Tässäkin asiassa oleellista on se, että henkilökunnan keskeiset kemiat toimivat (2 kpl), henkilökuntaa on tarpeeksi lapsimäärää kohden (1 kpl) ja henkilökunta muistaa ammatillisuutensa vanhempia kohdattaessa (2 kpl).

Henkilökunnan oma rooli oli merkittävä myös silloin, kun puhutaan kasvatuskumppanuuden ja laadun heikentymisestä. Oma työpanos sekä motivaation säilyttäminen ovat oleellisia työssä jaksamisen ja ammattimaisen työtteen säilyttämisessä. Lapsiryhmän kannalta erityisen tärkeää on henkilökunnan pysyvyys ja sijaisten määrän pysyminen minimissään. Jatkuva vaihtelu aikuisissa ja outojen kasvojen uudelleen opettelu on raskasta niin lapselle itselleen kuin henkilökunnallekin. Lapsilähtöisyyden kannalta omahoitajuutta tulisi lisätä enenevässä määrin

siten, että lapsella olisi henkilökunnan joukossa yksi sellainen aikuinen, josta saisi sitä turvaa ja luottamusta, jota kotoa erotessa usein kaipaa. Henkilökunnan motivaation kannalta on ainutlaatuista se, että hyvän tiimihengen syntyminen on iso osa päivähoidon arkea ja tätä kautta myös henkii luottamusta ympärillä oleviin ihmisiin. Henkilökunnan vaihtuvuus huolettaa vastaajia, samoin kuin sijaisten vaihtuvuus. Juuri työntekijäpula onkin suurin ongelma päivähoidon parissa yleisesti Suomessa. Lisäksi palkattu henkilökunta ei ole tarpeeksi koulutettua, vaan pyritään saamaan henkilökuntaa vaatimatta alan koulutusta. (Yle Puhe 2009.)

6.8.2 Vanhemmat

Taulukko 6. Vanhemmat.

Vanhemmat	Vastaukset (kpl)
Leikkikoulun hallituksen epäluottamuslauseet	5
Aktiivisuuden puute	2
Epäluottamuslauseet	3
Kommunikaatio-ongelmat	3
Henkilökunnan neuvominen	1
Eri säännöt leikkikoulun tiloissa oltaessa	1

Leikkikoulun vanhempien muodostaessa hallituksen, on vastaajien mukaan otettava huomioon se seikka, että vanhemmat toimivat täten heidän "pomoinaan" muita päivähoitopaikkoja selkeämmin. Tällöin mahdollisten epäluottamuslauseiden esiintuonti aiheuttaa eniten ongelmatilanteita. (5 kpl). Laatua tarkasteltaessa on siis muistettava se mahdollisuus, että henkilökunnan ammattitaitoa tai kykyä tehdä työtään arvostellaan muita paikkoja enemmän (2 kpl).

Päivähoidon laadun huonontuessa vanhempien merkitys suhteessa henkilökuntaan on pieni. Vanhemmat voivat olla epäaktiivisia tai osoittaa epäluottamusta henkilökuntaa kohtaan (2 kpl), jolloin kasvatuskumppanuus erityisesti kärsii, mutta yksi (1) vastaajista toi esille sen, että loppu viimein henkilökunta on laatutekijöistä se osa, jonka tulee huolehtia myös vanhempien motivaation ylläpitämisestä. Tällaista voi olla esimerkiksi neuvominen siinä, kuinka henkilökunnan tulisi tehdä työtään

(1 kpl). Huonosta kasvatuskumppanuudesta ei voida siis syyttää vain vanhempia, vaan henkilökuntaa, joka ei ole motivoitunut ylläpitämään laadukasta kasvatuskumppanuutta (1 kpl). Myös vanhempien ja henkilökunnan väliset eri säännöt leikkikoulun tiloissa voivat aiheuttavat närää henkilökunnan ja vanhempien keskuuteen heikentäen kasvatuskumppanuutta (1 kpl).

Vaasa English Playschoolissa vanhempien rooli on huomattavasti suurempi päivähoiton arkea kuin muissa päiväkodeissa. Kasvatuskumppanuudesta puhuttaessa tulee huomioida se, että vanhempien osuus muun muassa osana Playschoolin hallitusta näkyy myös henkilökunnan toiminnan läpinäkyvyydessä. Kun osalla vanhemmista on aktiivinen rooli hallinnon tasolla, saattaa se aiheuttaa sen, etteivät he enää ota samanlaista aktiivista roolia lapsen vanhempana suhteessa muihin vanhempiin.

6.8.3 Ulkoiset tekijät

Taulukko 7. Ulkoiset tekijät.

Ulkoiset tekijät	Vastaukset (kpl)
Kaupungin rooli vs. yksityisen pk:n oikeudet	4
Kasvaneet lapsiryhmät	4

Yksityisen päiväkodin tuomat edut voivat kääntyä sitä itseään vastaan, mikäli toisaalta kaupunki päättää vähentää resurssejaan, jolloin esimerkiksi kouluttautuminen tai materiaalihankinnat vaikeutuvat, tai toisaalta pyrkii ottamaan suurempaa päätäntävaltaa leikkikoulun toiminnan suhteen (4 kpl). Huonontuneessa kasvatuskumppanuudessa ja laadussa tulee vastaajien mukaan huomioida kasvaneet lapsiryhmät (4 kpl). Omahoitajuuden ja pienryhmätoiminnan lisäämistä toivottiin, joskin uskottiin fyysisten tilojen puutteen olevan suurin syy siihen, ettei pienryhmissä voida nykyistä enempää työskennellä. Lapsia tämän ei kuitenkaan vastaajien mukaan tunnu haittaavan, vaan kyse on enemmänkin siitä, että henkilökunta on hyvin tietoinen siitä, millaisin keinoin päivähoiton laadukkuutta voitaisiin parantaa.

6.8.4 Sisäiset tekijät

Taulukko 8. Sisäiset tekijät.

Sisäiset tekijät	Vastaukset (kpl)
Kiire ja stressi	5
Motivaation puute	5
Henkilökunnan väliset kinat	2
Epäjohdonmukaisuus työssä	1
Henkilökunnan neuvominen	1

Kaikki vastaajat olivat sitä mieltä, että suurin sisäinen tekijä huonoon laatuun ja kasvatuskumppanuuteen on henkilökuntaa rasittava kiire, stressi ja motivaationpuute (5 kpl). Motivaatio työpaikalla tulisi kuitenkin pystyttyä säilyttämään vielä vuosien työskentelyn jälkeenkin. Uusia koulutusmahdollisuuksia peräänkuulutettiin, samoin kuin mahdollisuutta osallistua koulutuksiin omalla äidinkielellään. Työporukan väliset epäselvyydet ja kinan aiheuttajat (2 kpl) sekä henkilökunnan toimiessa epäjohdonmukaisesti (1 kpl) ovat tekijöitä, jotka voivat herkästi laskea päivähoiton laatua. Työhyvinvointi nostettiin oleellisena osana esiin, kun puhuttiin laadukkaasta päivähoitosta. Hyvinvoiva henkilökunta kun jaksaa toimia myös vanhempien parissa entistä motivoituneempina ja täten on myös avoimempaa ja vuorovaikutuksille alttiimpaa.

Koulutuksesta puhuttiin paljon silloin, kun oli kyse henkilökunnan työmotivaatiosta. Täydennyskoulutuksen ja etenkin omalla äidinkielellä saatavien koulutusten mahdollisuutta toivottiin lisää myös sen vuoksi, että kielikylpypäiväkodin yhtenä päätehtävänä on toimia ajan tasalla niin kielellisten kuin alati muuttuvien varhaiskasvatusperiaatteiden vuoksi. Tietotaito on oleellinen osa laadukasta päivähoitoa.

6.9 Tutkimustulosten yhteenveto

Avoimia kysymyksiä analysoitaessa on huomattavissa, että henkilökunta ajattelee päivähoiton laadun olevan määriteltävissä pitkälti sen mukaan, kuinka itse ajattelee ja toimii työssään. Haastatteluhetkellä useat vastaajat puhuivat siitä, kuinka

lapsiryhmän toiminta ja hyvinvointi perustuu siihen, että aikuisia on oikea määrä, he ovat tuttuja ja turvallisia sekä puitteet toiminnalle ovat kutakuinkin kunnossa. Loppujen lopuksi vain pieni osa hyvää laatua on vastaajien mielestä kiinni ulkoisista puitteista tai siitä, että vanhemmat tekisivät jotain väärin.

Haastattelutilanteissa kävi selväksi, ettei vanhempia voida missään tilanteessa suoranaisesti syyttää huonosta kasvatuskumppanuudesta tai päivähoiton laadusta. Vanhemmat ovat asiakasryhmä siinä missä lapsetkin, joten heidän vastuulleen voidaan ainoastaan laskea se, että he huolehtivat omasta osuudestaan. Kaikki lähtee kuitenkin aina päivähoitopaikasta ja siellä työskentelevästä henkilökunnasta.

Laatuun ja kasvatuskumppanuuteen vaikuttavat monet eri osa-alueet. Tärkeää on löytää näiden väliltä se kultainen keskitie, jota seuraamalla voidaan tasapainotella hyvä päivähoiton sekä motivoituneen työnteon välillä. Vanhemmilta odotetaan paljon, mutta samaan aikaan henkilökunnan tulee olla valmis tulemaan puolitiehen, jos ei jopa ylikin, vastaan.

7 JOHTOPÄÄTÖKSET

Tutkimuksessa pohdittiin Vaasa English Playschoolin henkilökunnan näkemyksiä päivähoidon laadusta sekä kasvatuskumppanuudesta. Koko henkilökunta vastasi heille esitettyihin kysymyksiin sekä lomakkeen että avointen kysymysten muodossa yhtä (1) henkilökunnan jäsentä lukuun ottamatta. Vastausinnokkuudesta voidaan päätellä, että henkilökunta oli kiinnostunut tietämään laadun ja kasvatuskumppanuuden herättämien kysymysten tuloksia ja sitä kautta mahdollisesti saamaan uusia toimintatapoja omaan työskentelyynsä. Myös vanhempien vastauksilla, edellisvuonna tehdyn opinnäytetyön mukaisesti, pystyttiin vertailemaan laatukäsitysten yhdenmukaisuutta. Tällä uskotaankin olevan suuri merkitys henkilökunnan kykyyn reflektoida leikkikoulun toimintaa sekä omia laatukäsityksiä. Laatukriteereitä muodostettaessa on ensisijaisen tärkeää tunnistaa omat voimavarat sekä kyvyt muuntautua tilanteen vaatimalla tavalla.

Vanhempien ja henkilökunnan välisiä laatukäsityksiä vertailtaessa on huomattavaa, että arviot osuvat lähes poikkeuksetta hyvin lähelle toisiaan. Henkilökunnalla on usein keskiarvoltaan korkeampi arvostus päivähoidossa päivän aikana tapahtuvia asioita kohtaa, kun taas vanhemmat eivät ehkä uskalla arvostella asioita ”erittäin hyväksi” pelkästään sillä varjolla, ettei totuutta kuitenkaan aina pysty tietämään. Kuitenkin sekä vanhemmat että henkilökunta arvioivat päivähoidon laadun olevan korkeatasoista. Lähtökohtahan päivähoidossa tulisi olla nimenomaan lapsen hyvinvoinnilla. Vasta lapsilähtöisen ajattelun jälkeen tulisi suunnitella laajempaa perspektiiviä, kuten esimerkiksi varhaiskasvatuksen erityispiirteitä.

Henkilökunta peräänkuulutti vastauksissaan kommunikointia. Vuorovaikutus vanhempien kanssa tulisi olla aikaan ja paikkaan sitoutumatonta siten, ettei vanhempien tarvitsisi varoa henkilökunnan lähestymistä. Lapsen parasta ajatellen myös eri kommunikoinnin välineitä tulisi ottaa monipuolisemmin käyttöön avoimemman ja yksinkertaisemman tiedonkulun puolesta. Siilinjärvellä käytössä olevan Muksunetin tapaista sähköistä informointikanavaa voisi hyödyntää myös Playschoolilla, hyödyntäen kaiken sen helppouden ja nopeuden, mitä Internetillä on. Myös varhaiskasvatussuunnitelman selkeyttämistä pidettiin yhtenä keinona

avoimemman kommunikoinnin saamiseksi, jonka ansiosta vanhempien olisi helpompaa ymmärtää kaiken sen, mitä varhaiskasvatuksella on tarkoitus saavuttaa.

Henkilökunta toivoi haastatteluissa enemmän resursseja täydennyskoulutukseen sekä myös mahdollisuutta englanninkieliseen koulutukseen. Kaupungin toimiessa yhtenä vaikuttajana, toivottiin selkeitä sääntöjä siitä, kuinka paljon Playschoolilla yksityisenä päiväkotina on valtaa vaikuttaa omiin asioihinsa. Toisaalta pelättiin kaupungin ottavan ylivallan, toisaalta irtisanoutuvan täysin. Näiden pelkojen suhteen pelisääntöjen tulisi olla selkeät, johdonmukaiset sekä vähentää alati muuttuvia tekijöitä. Eri yhteistyötahojen kanssa toimiminen tulisi olla joustavampaa, yksinkertaisempaa sekä laadukkaampaa. Näillä keinoilla myös Playschoolin omat toimintatavat olisi helpompaa jäsentää. Laatukriteerien selkeys, niiden tiedostaminen ja noudattaminen tulisi olla henkilökunnan kaikkien jäsenten yhteisenä tavoitteena paremman ja laadukkaamman päivähoidon puolesta.

7.1 Tutkimusongelmiin vastaaminen

Pääosassa tutkimuksessa oli kaksi (2) tutkimusongelmaa. Näihin kysymyksiin vastattiin tuloksia analysoitaessa, joten voidaan todeta tutkimuksen olleen onnistunut. Kysymykseen ”Miten kasvatuskumppanuus näkyy ja toteutuu Vaasa English Playschoolissa?” henkilökunta vastasi kyselylomakkeen sekä avointen kysymysten kautta varsin monipuolisesti. Henkilökunta uskoo kasvatuskumppanuuden olevan lähtöisin henkilökunnasta, joskin vanhempien odotetaan olevan kiinnostuneita lapsen päivähoitosta. Henkilökunta oli kuitenkin, varsinkin huonontuneesta kasvatuskumppanuudesta puhuttaessa, sitä mieltä, että kasvatuskumppanuus lähtee aina henkilökunnan motivoituneesta työotteesta. Myös aktiivisuudella ja kyvyllä kommunikoida, oli suuri merkitys. Voidaankin olettaa, että vastaajat olivat melko tyytyväisiä siihen, miten kasvatuskumppanuutta tällä hetkellä Playschoolissa toteutetaan. Ainoa huoli tuntui olevan se, että vanhemmat eivät ota aktiivista roolia lasta haettaessa tai osallistu vastavuoroisesti esimerkiksi tiedotteiden lukemiseen tai niihin reagoiden.

Myös asioista puhuminen ajoissa huoletti osaa vastaajista. Vuorovaikutuksella uskotaankin olevan suuri merkitys luonnollisen ja avoimen kasvatuskumppanu-

den synnyssä. Vuorovaikutusta voi syventää myös antamalla vanhemmille käytännön esimerkkejä. Heille voi esimerkiksi kuvailla yksinkertaisia keinoja, joilla lapsen saa oppimaan uusia ja vaikeitakin asioita. Vanhempien kasvatuskäsitysten ja toimintatapojen muuttaminen voi osoittautua vaikeaksi, ellei yleisen kasvatuskeskustelun rinnalla kulje arjen kasvatustilanteiden havainnointi, kuvailu ja yksinkertaisten keinojen jakaminen. (Komi 2010.)

Toinen tutkimusongelmista, ”Millainen on henkilökunnan laatu käsitys Playschoolin toiminnassa?”, sai myöskin vastauksensa. Henkilökunta vastasi kysymyslomakkeessa esitettyihin kysymyksiin antaen kattavan kuvan siitä, millaista päivähoitoa he itse pitivät laadukkaana. Vastaajat palauttivat kyselylomakkeen haastattelutilanteessa, joten heidän oli luontevaa esittää kysymyksiä myös lomakkeessa mietityttäneisiin seikkoihin. Eläytymismenetelmää käyttäen oli varsin monipuolisten vastausten saanti yksinkertaista ja nopeaa. Henkilökunnalla oli hyvin selkeä käsitys siitä, millaista on laadukas päivähoito sekä millaiset seikat sitä huonontavat tai parantavat. Laadukkaasta päivähoitosta puhuttaessa kaikki vastaajat ottivat haastattelutilanteessa puheeksi kasvavan lapsiryhmän sekä henkilökuntavajeen.

Henkilökunta on avainasemassa laadusta puhuttaessa, ja vastaajat uskoivat motivoituneen tiimin luovan laadukasta päivähoitoa, vaikka ulkoiset puitteet eivät siihen välttämättä antaisi aihetta. Kysymys on siis kaiken kaikkiaan siitä, miten henkilökunta itse laadun käsittää sekä kuinka motivoituneita he ovat itse tekemään töitä sen eteen, että laatukriteerit täyttyvät. Toki ulkoiset tekijät, kuten lapsiryhmän koko, leikkutilat sekä materiaali, vaikuttavat laatuun huomattavasti. Mutta on todettava, ettei laadukasta päivähoitoa saa aikaiseksi ilman työstään innostunutta henkilökuntaa.

7.2 Tutkimuksen eettisyys ja luotettavuus

Tässä työssä tutkimuksen eettisyydestä ja sen luotettavuudesta puhuttaessa huomioon otetaan se, että tutkimusta ei voida yleistää muihin päivähoitopaikkoihin. Tässä kyseisessä tutkimuskohteessa tulokset kuitenkin antavat varsin luotettavan kuvan henkilökunnan näkemyksistä, ja ovat täten valideja. Eettisyyttä kuvastaa se, että tutkimukseen osallistuneelta päivähoitopaikalta saatiin kirjallinen lupa tutki-

muksen tekemiseen. Myös tutkimustulokset ja -materiaali luvattiin hävittää tutkimuksen valmistuttua. Vastaajien ja tutkijan välinen suhde pysyy täten luotettavan, eivätkä ulkopuoliset pääse käsiksi tutkimusaineistoon.

8 POHDINTA

Opinnäytetyötä tehdessäni opin laadukkaasta päivähoidosta paljon. Aikaisemmin laatua on tarkasteltu pitkälti ulkoisten tekijöiden kautta, mutta mitä enemmän henkilökuntaa jututtaa ja päivähoitopaikkoja näkee käytännössä, on huomattava, ettei laatua synny ilman osaavaa henkilökuntaa. Kaiken a ja o on lapset, joiden hyvä olo näkyy jo huoneeseen astuttaessa. Lapset aistivat välittömästi, mikäli henkilökunnan välillä on eripuraa tai mikäli aikuinen ei ole motivoitunut tekemään työtään.

Käytin tutkimuksessa kahden tyyppistä tutkimusmenetelmää. Kyselylomakkeen käyttö oli oikeastaan ainoa mahdollinen vaihtoehto, sillä tarkoituksena oli myös verrata henkilökunnan antamia laatuarvioita edellisvuonna tehdyn opinnäytetyön vastaaviin, vanhempien vastaamiin arvioihin. Toisena menetelmänä käytin eläytymismenetelmää, joka sekin tuntui oikealta ja minulle sopivimmalta vaihtoehdolta. Tutkimusmenetelmien käyttö oli minulle ennestään tuttua ainoastaan koulussa käytyjen kurssien kautta. Nyt opinnäytetyötäni tehdessäni opinkin paljon uutta, niin tutkimuskäytännöistä kuin myös analysoinnin monipuolisuudesta. Sisällönanalyysia tehdessäni huomasin avointen kysymysten vahvuuden olevan nimenomaan siinä, että tekstiä ja täten myös tuloksia on yksinkertaisempaa tuoda esille kuin numeraalisesti tuotettuja tutkimustuloksia.

Tutkimusta tehdessäni sain myös mahdollisuuden päästä näkemään päivähoidon parissa työskentelevien ajatuksia laatuun ja kasvatuskumppanuuteen nähden. Samantyyppisistä tutkimuksista olin lukenut aiemmin vain pieniä osia, mutta nyt tehdessäni tutkimusta itse pääsin kuulemaan kasvotusten ja myös henkilökunnan välisiä keskusteluja siitä, mitä laadukas päivähoito tarkoittaa. Oli mielenkiintoista päästä osaksi näitä keskusteluja ja täten kasvattaa roimasti myös omaa ammatillista työtöittäni. Olenkin iloinen siitä, että tutkimuksen ja opinnäytetyön kirjoittamisen myötä koen olevani valmiimpi työkentälle sekä olemaan itse osa jotain työyhteisöä. Jatkossa uskon osaavani paremmin niin vaatia laatua kuin myös itse tekemään työtäni niin, että siitä olisi enemmän hyötyä sekä lapsille että aikuisille. Työyhteisössä on myös erittäin tärkeää kuulua osaksi työtiimiä, ja tämän vuoksi

olen iloinen siitä, että pääsin tutkimaan juuri kyseisen päivähoitopaikan laatua. Henkilökunta tuntui olevan tyytyväinen siihen, mitä heillä tällä hetkellä on, vaikka takaraivossa toiveita paremmasta olisikin. Kysymys on pitkälti kuitenkin siitä, että osataan ottaa hyöty irti annetuista menetelmistä ja resursseista, unohtamatta mahdollisuutta työn ja päivähoidon laadun parantumiseen.

8.1 Jatkotutkimusehdotukset

Jatkossa tutkimuksen voisi yhdistää laatukriteerien kirjaamiseen. Henkilökunta toivoi selkeitä kriteereitä, joiden mukaan koko henkilökunta voisi työskennellä laadukkaammin ja selkeämmin tietyn ohjeen mukaan. Tässä voisi olla yksi hyvä tutkimusaihe, joskin tutkimus vaatii paljon aikaa, yhteistyötä kaupungin kanssa sekä mahdollisuutta osallistua kaupungin yhteisten laatukriteerien päivytykseen.

Myös laatukäsikirjan tekeminen Playschoolille olisi hyvä jatkotutkimusaihe. Laatukäsikirja luo yhtenäiset toimintatavat, laatukäsitteiden yhteneväisyyttä sekä parantaa toiminnan laatua kokonaisuudessaan. Se olisi lisäksi ulkopuolisille yksinkertainen ja nopea tapa saada yleiskuva päivähoiton laadusta ja niistä sekoista, joita pidetään tärkeinä päivähoitoa suunniteltaessa. Laatukäsikirjan avulla vanhemmilla olisi selkeämpi kuva siitä, mitkä asiat päivähoitossa nousevat tärkeiksi ja mitä asioita Playschool pitää arvossa. Käsikirjan tekeminen olisi myös hyvä opinnäytetyön aihe, sillä sen tekeminen vaatii opiskelijalta laajaa tutkimusta sekä hyviä yhteistyötaitoja.

LÄHTEET

Alasuutari, M. (2003). Kuka lasta kasvattaa? Helsinki. Gaudeamus.

Alasuutari, M. (2010). Suunniteltu lapsuus. Tampere. Vastapaino.

Anttonen, A., Alasuutari, M. & Nummenmaa, A.R. (2007). Tässä mielipidekirjoitus. [Siteerattu 6.4.2011] Saatavana Internetissä: <URLhttp://www.meidanperhe.fi/keskustelut/alue/2/viestiketju/669804/_hieno_mielipidekirjoitus_hs_ssa_tanaan/sivu/2>

Boschee, M.A. & Jacobs, G.M. (2002) Ingredients for Quality Child Care. [accessed 6.4.2011] Available from Internet: <URL:<http://www.nncc.org/choose.quality.care/ingredients.html>>

Fodor, Z. (2010). Vanhempien näkökulma päivähoidon laatuun Vaasa English Playschoolissa. Vaasan ammattikorkeakoulu. Opinnäytetyö. Vaasa.

Freeman, J. (2001). Easing the Teasing. [Siteerattu 5.5.2011] Saatavilla Internetissä: <URL: <http://www.easingtheteasing.com/index.html>>

Helenius A., Karila K., Munter H., Mäntynen P. & Siren-Tiusanen H. (2001). Pienet päivähoidossa. Alle kolmivuotiaiden lasten varhaiskasvatuksen perusteita. 1. painos. Juva. WS Bookwell Oy.

Hujala, E. & Fonsén, E. (2010). Varhaiskasvatuksen laadun vahvuudet ja kehittämiskohteet. 2/2010. Lastentarha. 8-11

Hujala E., Nivala V., Parrila S. & Puroila A-M. (2007). Päivähoidosta varhaiskasvatukseen. 1. painos. Hyvinkää. Edufin.

Ikonen, M. & Honkasaari, T. (2003). Haastattelu. Teoksessa: Johdattelua tutkimusmenetelmiin. Tanskanen, M. (toim.) 22–23. Joensuun Yliopisto. [siteerattu 2.5.2011] Saatavilla Internetissä: <URL: <http://www.joensuu.fi/geo/opiskelu/lomakkeet/Johdattelua%20tutkimusmenetelmiin.pdf>>

Kalliala, M. (2008). Kato mua! Kohtaako aikuinen lapsen päivähoidossa? Helsinki. Gaudeamus.

Kaskela M. & Kekkonen, M. (2006). Kasvatuskumppanuus kannattelee lasta – Opa varhaiskasvatuksen kehittämiseen. Vaajakoski. Gummerus.

Kautonen O. & Rauhala H. (2003). Sisällön analyysi. Teoksessa: Johdattelua tutkimusmenetelmiin. Tanskanen, M. (toim.) 31. Joensuun Yliopisto. [siteerattu 2.5.2011] Saatavilla Internetissä: <URL: <http://www.joensuu.fi/geo/opiskelu/lomakkeet/Johdattelua%20tutkimusmenetelmiin.pdf>>

Keskinen S. & Virjonen, H. (2004). Vanhemmuuden ja lapsen kasvun tukeminen päivähoitossa. Helsinki. Tammi. 84, 86, 88–90

Koivula, M. (2004). Vanhempien kokemuksia perhetyöstä päiväkodissa. Teoksessa: Vanhemmuuden ja lapsen kasvun tukeminen päivähoitossa, 73 Keskinen S. & Virjonen H. Helsinki. Tammi.

Komi, T. (2010). Onko vanhemmuus hukassa? 2/2010. Lastentarha. 18–198

Kuopion kaupunki (2011). Varhaiskasvatussuunnitelma – Kasvattajan käsikirja. [Siteerattu 4.5.2011] Saatavilla Internetissä: <URL: [http://w3.kuopio.fi/stk/paivahoito_liite.nsf/Files/250607122256300/\\$File/Kasvattajan_kasikirja.pdf?OpenElement](http://w3.kuopio.fi/stk/paivahoito_liite.nsf/Files/250607122256300/$File/Kasvattajan_kasikirja.pdf?OpenElement)>

Laki lasten päivähoitosta 19.1. 1973/36. [Siteerattu 15.1.2011] Saatavilla Internetissä: <URL:<http://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/1973/19730036>>

Lastentarha (2011). Repo, R. Kestävä kehitys osana päiväkodin arkea. 1/2011. 9

Liimola, A. (2010). Pääkirjoitus. Lastentarhalehti. 2/2010.

Mittaaminen: Mittarin luotettavuus (2008a). Mittarin validiteetti. Päivitetty 2.7.2008. [Siteerattu 20.4.2011] Saatavana Internetissä: <URL: <http://www.fsd.uta.fi/menetelmaopetus/mittaaminen/luotettavuus.html>>

Mittaaminen: Mittarin luotettavuus (2008b). Mittarin reliabiliteetti. Päivitetty 2.7.2008. [Siteerattu 20.4.2011] Saatavana Internetissä: <URL: <http://www.fsd.uta.fi/menetelmaopetus/mittaaminen/luotettavuus.html>>

Nyman, A. (2010). Tutkimustoiminta 1. Luento. Vaasan Ammattikorkeakoulu. Vaasa.

Oulun kaupunki (2006). Päivähoidon kestävän kehityksen toimintaohjelma. [Siteerattu 29.4.2011] Saatavilla Internetissä: <URL: http://www.ouka.fi/sote/lomakkeet/ph_kestavakehitys.pdf>

Parrila, S. (2002). Perhepäivähoito osana suomalaista päivähoitojärjestelmää. Näkökulmia perhepäivähoidon laatuun ja sen kehittämiseen. Oulun Yliopisto. Päivitetty 9.2.2010. [Siteerattu 15.1.2011] Saatavana Internetissä: <URL:<http://herkules.oulu.fi/isbn9514268741/isbn9514268741.pdf>>

Piirainen, A-E. (2008). Aamulehti. [Siteerattu 15.1.2011] Saatavana Internetissä: <URL <http://aamulehdenblogit.ning.com/profiles/blogs/2119722:BlogPost:7378>>

Santalo, J. (2010). Kohti kiinteää kasvatuskumppanuutta. [Siteerattu 6.4.2011] Saatavana Internetissä: <URL:<http://newsletter.tieto.fi/default.asp?path=408;410;16095;1125;11083;11084;26824;43930>>

Siljamäki, T. (2011). Vasu-keskustelu -mahdollisuus kohtaamiseen ja kumppanuuteen. 1/2011. Lastentarha. 30–31

STM (2004). Varhaiskasvatuksen laatu on osaamista ja vuorovaikutusta. Varhaiskasvatuksen laadunhallinnan ja ohjauksen kehittämishankkeen julkaisu. Ruokolainen, Risto & Alila, Kirsi (toim.) 31.5.2004. [Siteerattu 1.3.2011] Saatavana Internetissä: <URL: http://www.stm.fi/julkaisut/julkaisusarja/nayta/_julkaisu/1061865>

STM (2008). Päivähoidon turvallisuussuunnittelu. Saarsalmi, Olli (toim.) [Siteerattu 15.1.2011] Saatavilla Internetissä: <URL: http://www.stm.fi/c/document_library/get_file?folderId=39503&name=DLFE-7915.pdf>

Tiensuu, J. (2007). Ei ole sama, kuka lastasi kasvattaa. Päiväkotikasvatuksen erityispiirteitä. 2. Painos. Vantaa. Edufin.

THL (2011). Kasvatuskumppanuus-menetelmä rakentaa dialogista kasvatuskulttuuria. [Siteerattu 21.2.2011] Saatavana Internetissä: <URL:http://www.thl.fi/fi_FI/web/kasvunkumppanifityon/menetelmat/kasvatuskumppanuus>

Vaasa English Playschool (2008). [Siteerattu 4.5.2011] Saatavilla Internetissä: <URL: <http://www.vaasaenglishplayschool.fi/Suomi/raamisivu.htm>>

Vaasan kaupunki (2011). Varhaiskasvatuspalvelut (Päivähoito). Vieraskielinen opetus (englanti). Päivitetty 5.1.2011. [Siteerattu 4.5.2011] Saatavilla Internetissä: <URL: http://www.vaasa.fi/Suomeksi/Lapset_nuoret/Varhaiskasvatuspalvelut__Paivahoito/_Vieraskielinen_opetus__englanti_>

Vahasalo, Raija (2009). Päivähoitolain kokonaisuudistus ja varhaiskasvatuslain valmistelu. Kirjallinen kysymys 1052/2008 vp. [Siteerattu 15.1.2011] Saatavana Internetissä: <URL:http://www.parlament.fi/faktatmp/utatmp/akxtmp/kk_1052_2008_p.shtml>

Weckström, O. (2003). Eläytyismenetelmä. Teoksessa: Johdattelua tutkimusmenetelmiin. Tanskanen, M. (toim.) 12. Joensuun Yliopisto. [siteerattu 2.5.2011] Saatavilla Internetissä: <URL: <http://www.joensuu.fi/geo/opiskelu/lomakkeet/Johdattelua%20tutkimusmenetelmin.pdf>>

Yle Puhe (2009). Onko päiväkodissa kaikki hyvin? Radiokeskustelu. [Siteerattu 6.4.2011] Saatavana Internetissä: <URL:<http://www.yle.fi/puhe/paivantasaaja.php?id=3726>>

Yle (2009). Tutkimus: Lapset viihtyvät päivähoitossa. Päivitetty 2.2.1009. [Siteerattu 20.4.2011] Saatavana Internetissä: <URL:

http://yle.fi/uutiset/kotimaa/2009/02/tutkimus_lapset_viihtyvät_paivahoidossa_517449.html>

Ylinen, M. (1999). Eläytymismenetelmä tulevaisuuden tutkimuksessa. Teoksessa: Tuumasta tekstiksi. Kaipio, J., Korhonen, V., Lepikko, T., Nieminen, P. & Rask, K. (toim.) Tampereen Yliopisto. [Siteerattu 8.4.2011] Saatavana Internetissä: <URL:<http://www.uta.fi/laitokset/hoito/wwwoppimateriaali/luku5i.html>>

LIITELUETTELO**LIITE 1.** Tutkimuslupa-anomus**LIITE 2.** Kyselylomake**LIITE 3.** Avoimet kysymykset**LIITE 4.** Zsuzsanne Fodorin (2010) opinnäytetyön kanssa yhtenevät kysymykset

LIITE 1

Vastaanottaja Teija Arnold, päiväkodin johtaja

Organisaatio Vaasa English Playschool

Päivämäärä 6.4. 2011

TUTKIMUSLUPA-ANOMUS

Opiskelen Vaasan ammattikorkeakoulussa sosiaali- ja terveysalan ammattikorkeakoulututkintoon johtavassa koulutusohjelmassa (sosionomi 210 op). Opintoihini kuuluu opinnäytetyö (20 op).

Opinnäytetyöni aihe on: ^{laatu ja kasvatus-} ~~KU.MPPAAMUUS.....~~, ja kohderyhmänä ovat: Playschoolin henkilökunta
Vaasa English Playschoolissa

Opinnäytetyön ohjaajana toimii lehtori Ahti Nyman, puh 0400 113 959 , e-mail: ahti.nyman@puv.fi ,
postiosoite Ahti Nyman, sosiaaliala, Wolffintie 30, 65100 Vaasa

Pyydän kohteliaimmin lupaa saada suorittaa opinnäytetyöhöni liittyvä tiedonkeruu organisaationne Vaasa English Playschool Aineisto kerätään niin että vastaajat pysyvät anonyymeinä, ja kerätty aineisto tulee ainoastaan tutkijan käyttöön tätä tutkimusta varten. Tutkimuksen valmistuttua kerätty aineisto hävitetään. Tutkimusraportti toimitetaan organisaatioonne tutkimuksen valmistuttua.

Oma nimi ja yhteystietosi Anu Salmela

Liitteet: tutkimussuunnitelma

Tutkimuslupa myönnetty

Tutkimuslupa evätty

Päivämäärä 7/4/2011

Allekirjoitus: N. Salmela

KYSELY HENKILÖKUNNALLE / QUESTIONNAIRE FOR STAFF

Osana opinnäytetyötäni pyytäisin teitä vastaamaan kyselyyni koskien päivähoidon laatua ja kasvatuskumppanuutta. Leikkikoulun vanhemmat ovat vastanneet edellisvuonna laatukselyyn, jonka pohjalta tähän kysymyslomakkeeseen on otettu kysymyksiä. Toivoisin teiltä myös pienen hetken aikaanne kysyäkseni teiltä haastattelun tyyppisesti muutaman avoimen kysymyksen. Kaikki kysymykset käsitellään luottamuksella ja tutkimusmateriaali hävitetään tutkimuksen valmistuttua. Tulokset ovat nähtävillä valmiissa opinnäytetetyössäni.

I would ask you to answer these questions about the quality of daycare and education partnership as a part of my thesis. Parents of the playschool answered a quality questionnaire last year and some of these questions are taken from that questionnaire. I would also ask for some of your time to answer few of my questions in person. All questions are dealt with trust and the material will be destroyed after this thesis is finished. The results will be shown in my thesis and you will be able to see them yourselves.

Yhteistyöstä kiittän, Thanking for your co-operation

Anu Salmela, sosionomiopiskelija Vaasan AMK / social services, Vaasa University of Applied Sciences

1.	Kuinka pitkä työsuhte takana leikkikoulussa?	0-1	1-2	3-	vuotta / years		
	How long have you worked in the Playschool?						
2.	Vanhemmat osallistuvat päivähoidon suunnitteluun yhdessä henkilökunnan kanssa.	1	2	3	4	5	6
	Parents participate the planning of daycare together with staff.						
3.	Vanhemmat ovat kiinnostuneita lastensa päivän kulusta leikkikoulussa.	1	2	3	4	5	6
	Parents are interested in their child's day in the playschool.						
4.	Lapsi kokee olonsa turvalliseksi, eikä kiusatuksi.	1	2	3	4	5	6
	The children feel safe and secure, not to be teased by anyone.						
5.	Päivähoitopaikan sisätilat mahdollistavat monipuolisen leikin ja toiminnan.	1	2	3	4	5	6
	Playschool has a diverse environment for the children to play and do activities inside the playschool.						
6.	Hoitopaikan pihavälineet mahdollistavat monipuolisen leikin ja toiminnan.	1	2	3	4	5	6
	Playschool has a diverse environment to play outside.						
7.	Varhaiskasvatussuunnitelma on tehty yhdessä vanhempien kanssa.	1	2	3	4	5	6
	Early childhood education plan is made together with the parents.						
8.	Varhaiskasvatussuunnitelmassa sovitut tavoitteet on otettu huomioon leikkikoulun toiminnassa.	1	2	3	4	5	6
	The goals set in the early childhood education plan are taken in concern in the activities.						
9.	Itseni ja vanhempien välillä vallitsee keskinäinen luottamus.	1	2	3	4	5	6
	There is a certain trust between myself and the parents.						
10.	Lapsi saa päivähoitopaikassaan tarvitsemaansa aikuisen läheisyyttä, hellyyttä ja ymmärrystä (esim. pääsee syliin halutessaan).	1	2	3	4	5	6
	The child gets all the affection and understanding that he or she needs from the adults. (e.g. gets to be held when wanted)						

11.	Lapselle annetaan positiivista palautetta päivittäin.	1	2	3	4	5	6
	The child is given positive feedback every day.						
12.	Lapsiryhmästä kuuluu aktiivisen yhdessäolon ääntä, naurua ja leppoisaa juttelua.	1	2	3	4	5	6
	You can hear the sounds of being together, laughing and talking, from the child group.						
13.	Lapsen mielenkiinnonkohteet ja merkitykselliset asiat otetaan huomioon päivän toiminnassa.	1	2	3	4	5	6
	Within the day activities you pay attention to child's own interests.						
14.	Päivähoitopaikan toiminta on monipuolista.	1	2	3	4	5	6
	The activity in the Playschool is versatile.						
15.	Lapsi saa leikkiä tarpeeksi.	1	2	3	4	5	6
	The child gets to play enough.						
16.	Lapsi jää mielellään hoitopaikkaan.	1	2	3	4	5	6
	The child is happy to stay at the Playschool.						
17.	Henkilökunta tarjoaa tarpeeksi tietoa lapsen kehityksestä, kasvatuksesta ja mahdollisista ongelmatilanteista vanhemmille.	1	2	3	4	5	6
	Staff members offer enough information for the parents concerning the child's growing, education and possible problem situations.						
18.	Vanhempien ja henkilökunnan erilaiset kasvatuskäsitteet voivat aiheuttaa kasvatuskumppanuuden syntyä.	1	2	3	4	5	6
	There are differences in the way of rising the children which can cause problems with education partnership.						
19.	Vanhempainneuvosto edesauttaa luottamuksen syntyä henkilökunnan ja vanhempien välillä.	1	2	3	4	5	6
	Parents association and board creates trust between the parents and staff.						
20.	Kasvatuskumppanuus edellyttää henkilökunnalta herkkyyttä vanhempien kohtaamisessa.	1	2	3	4	5	6
	Education partnership requires sensitivity when meeting the parents.						

Merkitse vaihtoehto, joka parhaiten kuvaa näkemystäsi asiasta.

Choose a number that best describes your thoughts on the matter.

- 1 Erittäin huonosti / Very bad
- 2 Huonosti / Bad
- 3 Tyydyttävästi / Satisfying
- 4 Hyvin / Good
- 5 Erittäin hyvin / Very good
- 6 En osaa sanoa / Don't know

LIITE 3

Avoimet kysymykset.

1. Kuvittele, että on vuosi 2010. Kasvatuskumppanuus vanhempien välillä sekä päivähoiton laatu ovat parantuneet. Mitä on tapahtunut?
2. Kuvittele, että on vuosi 2010. Kasvatuskumppanuus vanhempien välillä sekä päivähoiton laatu ovat huonontuneet. Mitä on tapahtunut?

LIITE 4

Zsuzsanne Fodorin (2010) opinnäytetyön kanssa yhtenevät kysymykset.

1. Lapsi kokee olonsa turvalliseksi, eikä kiusatuksi.
2. Päivähoitopaikan sisätilat mahdollistavat monipuolisen leikin ja toiminnan.
3. Hoitopaikan pihavälineet mahdollistavat monipuolisen leikin ja toiminnan.
4. Varhaiskasvatussuunnitelma on tehty yhdessä vanhempien kanssa.
5. Varhaiskasvatussuunnitelmassa sovitut tavoitteet on otettu huomioon leikkikoulun toiminnassa.
6. Itseni ja vanhempien välillä vallitsee keskinäinen luottamus.
7. Lapsi saa päivähoitopaikassaan tarvitsemaansa aikuisen läheisyyttä, hellyyttä ja ymmärrystä (esimerkiksi pääsee syliin halutessaan).
8. Lapselle annetaan positiivista palautetta päivittäin.
9. Lapsiryhmästä kuuluu lasten aktiivisen yhdessäolon ääniä, naurua ja leppoisaa juttelua.
10. Lapsen mielenkiinnonkohteet ja merkitykselliset asiat otetaan huomioon päivän toiminnassa.
11. Päivähoitopaikan toiminta on monipuolista.
12. Lapsi saa leikkiä tarpeeksi.
13. Lapsi jää mielellään hoitopaikkaan.
14. Henkilökunta tarjoaa riittävästi tietoa lapsen kehityksestä, kasvatuksesta sekä mahdollisista ongelmatilanteista vanhemmille.